

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»)

ΕΤΟΣ Β'.

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΜΑΪΟΥ 1953

ΑΡΙΘ. 8

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΕΞΩ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

α') *Ἐμφάνις καὶ ἀναστροφή*

Ἐὰν οἱ Ἐφημέριοι δὲν δύνανται νὰ φανῶσιν ἄξιοι καὶ ὠφέλιμοι εἰς τοὺς χριστιανοὺς διὰ τοῦ θείου λόγου καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν προφορικῶς, δύνανται νὰ ἀναπληρώσωσι τὴν ἔλλειψιν ταύτην διὰ τοῦ ζῶντος παραδείγματος τοῦ χριστιανοπρεποῦς ἰδιωτικοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ βίου των, τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσῳ μεγαλύτερα εἶναι ἡ ἐπίδρασις τοῦ παραδείγματος ἢ τῆς διδασκαλίας.

Ὁ Ἱερεὺς πρέπει νὰ παρέχη ἑαυτὸν πρότυπον διδασκαλίας καὶ ζωῆς.

Ὁφείλει νὰ ζῆ θεοφιλῶς καὶ θεαρεστῶς, καθιστάμενος καλὸς καὶ φωτεινὸς ὁδηγὸς τῆς ἐνορίας του.

Ὁ Ἐφημέριος, ὁ λειτουργὸς τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, πρέπει νὰ ἔχη τὴν καρδίαν του πεπληρωμένην ἀγάπης πρὸς πάντας μὲν, ἰδίᾳ ὁμῶς πρὸς τοὺς ἐνορίτας του, ἐν ὁμοιοῖα ἀγαστῇ διάγων μετ' αὐτῶν. Ποιμὴν πνευματικὸς ὢν τῶν χριστιανῶν του, ὀφείλει νὰ νοητῆ καὶ προτρέπη μετὰ πραότητος, πλήρης συγγνώμης καὶ ἀμνησικακίας πρὸς τοὺς σφάλλοντας εἰς αὐτὸν καὶ διὰ μειλιχίου τρόπου νὰ μαλάσῃ τὰς καρδίας καὶ τῶν τυχόν ἐχόντων σκληροτέρας τοιαύτας. Οὕτω συμπεριφερόμενος πρὸς πάντας, ἄνευ διακρίσεως, θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐφελκύσῃ τὴν ἀγάπην αὐτῶν.

Ὁ Ἱερεὺς πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι τύπος καὶ ὑπόδειγμα φρονήσεως καὶ ἀρετῆς πρὸς τοὺς χριστιανοὺς του, διότι πρέπει ποτὲ νὰ μὴ λησμονῆ, ὅτι οἱ ἔχοντες τὰς μεγαλύτερας τιμὰς, ὀφείλουσι νὰ συναισθάνωνται περισσότερο ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους τὰς ἠθικὰς καὶ ὑψηλὰς ὑποχρεώσεις καὶ νὰ ὑπερέχωσιν ὅλων τῶν ἄλλων εἰς ἱεράν καὶ σεμνοπρεπῆ κατὰ πάντα διαγωγὴν. Ὁ Ἱερεὺς

«Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων».

(Ματθ. 10, 16).

δρφεύλει νά εἶναι ἀνεπίληπτος καί ἀνέγκλητος, ἐκτὸς πάσης ἐνοχῆς καί ὑπεράνω πάσης παρεκτροπῆς, πλημμελείας ἢ κατηγορίας. Ἄς μὴ λησμονῆ τίνος Κυρίου εἶναι δοῦλος καί ποίαν Μυστηρίων ἱερουργός. Πόσον ἐπομένως πρέπει νά εἶναι σεμνὸς εἰς τοὺς τρόπους καί τὴν συμπεριφορὰν καί νά προβάλλῃ ἄμειπτος ἐντελῶς καί ἀκατηγόρητος, τύπος γινόμενος τῶν πιστῶν διὰ τῶν λόγων του, διὰ τῆς ἀναστροφῆς του, διὰ τῆς πνευματικότητός του, τῆς εὐσεβείας του, τῆς ἀγνωστάτης καθαρότητος τῆς ζωῆς του ! Ὁ Ἱερεὺς πρέπει νά μὴ εἶναι οἰνοπότης, οὔτε θυμώδης, οὔτε δοργίλος, οὔτε φιλοτάραχος, οὔτε φιλοχρήματος, οὔτε ῥαδιοῦργος, ἀλλ' ὅσιος καί δίκαιος, ἐγκρατὴς καί φιλόξενος, μελετηρὸς καί φιλεύσπλαγγος.

Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχουσι τυχὸν καί τινὲς Ἱερεῖς, οἵτινες ἀναμιγνύονται εἰς κοινοτικάς, δικαστικάς καί πολιτικάς διαμάχας καί διαιρέσεις τῶν ἐνοριτῶν, δεόν νά γνωρίζουν ὅλοι, ὅτι τοῦτο ἀπαγορεύεται ἀπολύτως, διότι ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν δημιουργίαν ἀντιθέσεων καί ἐχθροτήτων ἐκεῖ, ὅπου μόνον ἡ ἀγάπη πρέπει νά ἔχη ἐστημένον τὸν μεγαλοπρεπῆ θρόνον τῆς. Πρέπει νά ἐννοήσωσι καλῶς, καί τονίζομεν ὅπως ἰδιαίτερος τοῦτο, οἱ Ἐφημέριοι, ὅτι οὔτε δικηγόροι, οὔτε δικολάβοι, οὔτε κομματάρχαι πολιτικολογοῦντες, οὔτε ἔμποροι εἶναι, ἀλλὰ πατέρες πνευματικοὶ ὅλων ὁμοῦ τῶν ἐνοριτῶν των, περὶ ὅλων ἐξ ἴσου δρφεύλοντες νά ἐνδιαφρῶνται, οὐδένα δὲ νά διαθέτωσιν ἐναντίον ἑαυτῶν.

Πρὸς τοῦτο ὁμως, δρφεύλουσιν οἱ Ἱερεῖς νά ἀποφεύγωσιν ἐπιμελῶς νά ἐπισκέπτονται πᾶν κέντρον, τὸ ὁποῖον γίνεται δυστυχῶς, συνερχοῦντος καί τοῦ περιβάλλοντος, θέατρον τῶν παθῶν τῶν χωρικῶν.

Τοιαῦτα δὲ κέντρα εἶναι τὰ καφφενεῖα καί καπηλεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα καί ἡ ἀπλὴ φρόιτησις αὐστηρῶς ἀπαγορεύεται, πολλῶν δὲ μᾶλλον τὸ πίνειν καί χαρτοπαίζειν.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς Ἐφημέριους, ὅχι μόνον νά φοιτῶσιν εἰς τὰ καφφενεῖα καί καπηλεῖα ἐπὶ οἰκδῆποτε προφάσει, ἀλλὰ καί εἰς τὰς τελετὰς γάμων, βαπτίσεων, μνημοσύνων καί ἄλλων παραμονῆ, πέραν τοῦ χρόνου τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἱερατικῶν των καθηκόντων ἢ θέσις τοῦ Ἱερέως δὲν εἶναι παρὰ τὴν τράπεζαν τοῦ πότου, ἀλλὰ παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τῶν πασχόντων καί ἐχόντων ἀνάγκην παρηγορίας καί παραμυθίας.

Ἐπειδὴ ὑπάρχουσι καί Ἱερεῖς ὑποφέροντες σωματικῶς καί ἔχοντες τὴν ἀνάγκην κατόπιν ὑποδείξεως τῶν ἱατρῶν νά καταλύ-

«Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου».

(Ματθ. 10, 22)

σωσι καθ' ἡμέραν νηστήσιμον, οὐδέποτε ἐπιτρέπεται τοῦτο νὰ γίνηται, παρουσία ἄλλων, σκανδαλιζομένων καὶ δικαίως ἐκ τῆς τοιαύτης στάσεως τοῦ Ἱερέως, οὔτε νὰ προμηθεύωνται τρόφιμα μὴ νηστήσιμα ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐν ἡμέραις νηστείας. Τὸν Ἱερέα ἀξιούν οἱ χριστιανοὶ αὐστηρὸν τηρητὴν τῶν ὑπὸ τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας παραδεδεγμένων. Οὔτε ἐπιτρέπεται Ἱερεῖς νὰ καταλαμβάνωνται ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ καπνίσματος, καὶ μάλιστα νὰ καπνίζωσι δημοσίᾳ καὶ καθ' ὁδόν.

Ἄλλ' ἂν οἱ Ἱερεῖς ὀφείλουσι νὰ εἶναι τοιοῦτοι, ὡς ἄνω-
τέρω, καὶ αἱ πρεσβυτέραι αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὀφείλουσι
νὰ διάγωσιν ἐν εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι καὶ κατὰ τὴν ζωὴν καὶ
κατὰ τὴν ἐμφάνισιν. Ἄλλως τε, ἡ ἁρμονικῶς καὶ θεαρέστως δια-
βιοῦσα οἰκογένεια τοῦ Ἱερέως, ὄχι μόνον αὐτὴ αὕτη διδάσκει
πολλά, ἀλλὰ καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἀξίαν τῆς προσωπικότητος τοῦ
Ἱερέως. Ἐνῶ ἀθλιότης τυχὸν καὶ ἀκαταστασία οἰκογενειακῆ τοῦ
ἱερατείου ἀποδεικνύει, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἀνυπαρξίαν καταλληλό-
τητος καὶ ἀξίας τοῦ Ἐφημερίου, ἐν ἀναλογία πρὸς τὸν οἶκόν του,
καὶ διὰ τὴν ἐνορίαν.

β') Προϊστάμενος ἔργων ἀγαθῶν

Μέγιστον μέλημά του ὁ Ἱερεὺς δέον νὰ θεωρῇ τὸ νὰ ἐν-
διαφέρηται διὰ τὴν καλλιτέραν ἀντιμετώπισιν τῶν πάσης φύσεως
ἀναγκῶν τοῦ ποιμνίου του. Οὔτω, δέον νὰ φέρῃ τὴν παρηγο-
ρίαν, διὰ τῶν ἐπισκέψεων καὶ τῶν ἐνθαρρυντικῶν λόγων του,
πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς πενθοῦντας, τὴν εἰρηνικότητα, διὰ
τῶν πράων συμβουλῶν του καὶ τῶν διαιτητικῶν ἐπεμβάσεών του,
εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν του διαμάχας ἢ, καὶ τὸ σπουδαιό-
τερον, εἰς τὰς μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν διαφόρων οἰκογενειῶν διε-
νέξεις, τὴν ἀνακούφισιν, δι' οἰκονομικῶν βοηθημάτων, εἰς τὰς
χήρας καὶ ὄρφανὰ καὶ ἐν γένει τοὺς πτωχοὺς.

Πρὸς τοῦτο, ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη ὀργανωμένα Μητρο-
πολιτικὰ ἰδρύματα φιλοπτῶχων ταμείων, δέον νὰ συσταθῇ εἰς
κάθε ἐνορίαν καὶ νὰ λειτουργῇ φιλόπτωχων ταμεῖον, τὸ ὁποῖον
θὰ διοικῆται ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἐφημερίου παρὰ Συμβου-
λίου ἐκ τεσσάρων κυριῶν ἢ δεσποινίδων, ἐκ τῶν εὐσεβεστέρων
καὶ δραστηριοτέρων τῆς ἐνορίας, καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν
ἐπιτρόπων, ἐκλεγομένου ὑφ' ὀλοκλήρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ
Συμβουλίου, τῇ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

«Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεσλζεβούλ ἐκάλεσαν, πῶς μᾶλλον τοὺς οικια-
κοὺς αὐτοῦ;»
(Ματθ. 10, 25)

Ὡς ἔσοδά του δὲ θὰ ἔχη τὸν δίσκον τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν μεγάλων ἑορτῶν, εἰσφορὰς ἐνοριτῶν, τὸ προῖον ἐκ τοῦ ἑράνου τῆς ἡμέρας τῶν πτωχῶν κλπ. Τὰ βοηθήματα θὰ δίδονται ὑπὸ τῆς Ταμίου, ἣτις ἐκλέγεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐνοριακοῦ φιλοπτώχου ταμείου, κατόπιν ἐγγράφου ἐντάλματος, ὑπογραφομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου Ἱερῆος ἐπὶ τῇ βάσει σχετικῆς ἀποδείξεως παραλαβῆς τοῦ ποσοῦ. Ταῦτα δυνατὸν νὰ εἶναι ὄχι μόνον χρήματα, ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν ἔχοντα ἀνάγκην διδόμενα, ἀλλὰ καὶ φάρμακα, τροφίμα, ἐνδύματα, καύσιμος ὕλη, ἐνοίκια, δίδακτρα κτλ. Εἰς βιβλίον δὲ εἰδικὸν ἀναγράφεται τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐνισχυομένου πτωχοῦ, ἡμερομηνία, καθ' ἣν ἐνισχύθη, καὶ ποσόν, ὅπερ ἔλαβε, κατὰ μῆνα. Κατὰ τριμηνίαν δέον νὰ ὑποβάλληται ἀπολογιστικὴ κατάστασις τῶν εἰσπραττομένων εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἐφ' ὅλων τῶν ἐνεργειῶν τῆς φιλανθρωπίας, δέον νὰ μὴ λησμονοῦν οἱ Ἱερεῖς, καὶ ἐπομένως ἀναλόγως νὰ κατευθύνουν καὶ τοὺς συνεργάτας των, ὅτι δὲν θὰ παραμελοῦνται οἱ ὄροι τοῦ καλοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον δέον νὰ παρέχεται ἡ ἐνίσχυσις πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναξιοπαθούτων, μεθ' ἰλαρότητος καὶ οὐκ ἰλαροῦ ποσοῦ, οὐδὲ πρὸς τὸ θεαθῆναι, ἵνα μὴ ἡ σοβαρὰ αὕτη διακονία τῆς Ἐκκλησίας χάνη τι ἀπὸ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν χάριν της.

Τοιοτοτρόπως, διὰ τῶν τοιούτων δράσεων πρωτοβουλία τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ὄχι μόνον ἀνιμετωπίζεται ἡ ἀνάγκη, ἀλλὰ συγχρόνως ἐξυψώνεται καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν γόητρον εἰς τὴν συνείδησιν ὅλου τοῦ πληρώματος, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ, ὡς καὶ ὁ Κύριος, οἱ πιστοὶ Του καλῶν ἔργων νὰ προΐστανται, ἵνα βλέπωσιν οἱ ἄνθρωποι τὰ καλά των ἔργα καὶ δοξάζηται ὁ Πατὴρ ὁ Οὐράνιος.

Μεγίστης σημασίας ἔργον θεωροῦμεν, ἐπὶ πλέον, καὶ τὴν ποιμαντικὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ οἴκῳ, τὸν ὁποῖον μάλιστα σήμερον, εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε, τόσο ἐχθροὶ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Κοινωνίας ἐπιβουλεύονται καὶ τοῦ ὁποίου ἡ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἐξύψωσις καὶ ὁ ἁγιασμὸς εἶναι ἔργον κατ' ἔξοχὴν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Πρὸς τοῦτο ἀνάγκη, ὅπως πᾶσαν διδομένην εὐκαιρίαν κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἱερατικῆς διακονίας αὐτῶν παρὰ ταῖς οἰκογενεαῖς οἱ ἐφημέριοι χρησιμοποιοῦσι πρὸς χριστιανικὸν φρονηματισμὸν, πρὸς συστηματικὴν ἐμπέδωσιν τῶν ἠθικῶν ἀρ-

«Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν.»
(Ματθ. 10, 28)

χῶν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ πρὸς καθοδήγησιν τούτων καὶ πραγματικὴν χριστιανικὴν ζωὴν. Ἡ ἐπαφὴ τοῦ Κλήρου μετὰ τοῦ οἴκου θὰ συντελέσῃ μεγάλως εἰς τόνωσιν καὶ ἄρτιωτέραν διαμόρφωσιν τοῦ οἰκογενειακοῦ πνεύματος κατὰ Χριστόν, εἰς κραταίωσιν καὶ διαφωτισμὸν τῆς εὐσεβείας, εἰς πληρεστέραν καὶ ὀρθοτέραν ἐκπλήρωσιν τῶν χριστιανικῶν καθηκόντων τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καί, γενικώτερον, θὰ συνδέσῃ ἐσωτερικώτερον καὶ βαθύτερον τὴν οἰκογένειαν μετὰ τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἐκτὸς δὲ τούτου, θὰ διασώσῃ καὶ τὴν νεότητα ἐκ τῶν καθ' ἡμέραν παρατηρουμένων θλιβερῶν ἐξολισθήσεων εἰς τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν διαφθοράν.

Λογιζόμεθα κατὰ ταῦτα ἰδιαιτέρον καθῆκον τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ἵνα ἐν βαθείᾳ συναισθήσει τῆς ἔξω τοῦ Ναοῦ ἱερατικῆς του ἀποστολῆς, καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ καλλιέργειαν στενωτέρων καὶ βαθυτέρων δεσμῶν μετὰ τοῦ οἴκου πρὸς ἀναζωπύρωσιν τοῦ ἐν τισι μαρανθέντος θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ πρὸς καταρτισμὸν τῶν οἰκογενειῶν κατὰ Χριστόν.

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

— III —

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ ΑΥΤΟΥ

Τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Β'.

Ἀνάγκη νὰ μὴ μικροψυχῇ ὁ ἱερεὺς, ὡσάκις ὑφίσταται θλίψεις καὶ δοκιμασίας, μάλιστα παρὰ τῶν ἰδίων τέκνων, νὰ μὴ ἐρεθίζηται ἐξ αὐτῶν καὶ νὰ μὴ ἀπογοητεύηται, ἀλλ' ἐν περισκέπτῳ ἠθικῷ ὕψει πάντοτε εὐρισκόμενος, μετὰ ψυχικοῦ σθένους νὰ καταπαλαίῃ αὐτὰς καὶ ἀκράδαντον νὰ ἔχη πεποίθησιν, ὅτι μόνος ἀληθῆς καὶ ἀδέκαστος κριτῆς τοῦ ἔργου αὐτοῦ εἶναι ὁ Θεός. Ἄλλως τε, αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς αἰ θλίψεις καὶ δοκιμασίαι τοῦ Ἱερέως προσδίδουσιν ἐξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελουμένην διακονίαν (Π. λ. 77, 17), οὐδ' εἶναι ἄμοιροι ἠθικῆς ἀξίας, καὶ καθιστῶσι τὸν ἱερέα μέτοχον τῶν παθημάτων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Κολοσ. 1, 24). Τὸ ἔργον τοῦ ἱερέως εἶναι μέγα καὶ δυσχερές, ἀλλά, κατὰ τὸν Γρηγόριον Θεολόγον, «οὐδὲν τῶν

«Φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γέννη». (Ματθ. 10, 28)

μεγάλων ἀδόκιμον, οὐδὲν ἀβασάνιστον, ἔπεται γὰρ φύσει τοῖς μὲν ταπεινοῖς τὸ ῥάδιον, τοῖς δὲ ὑψηλοῖς τὸ δύσκητον» (Π. 35, 853). Διὰ τῶν θλίψεων καὶ δοκιμασιῶν αὐτοῦ ὁ ἀληθῆς ἱερεὺς ἀποβαίνει πιστὸς μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, χαίρων καὶ καυχώμενος ἐν τοῖς παθήμασιν αὐτοῦ, ἀγογγύστως καὶ μετὰ χαρᾶς βαίνων τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν τῆς εἰς τὴν αἰωνίαν μακαριότητα ἀγούσης ζωῆς.

Ἀκραδάντως πιστεύων εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀληθῆ περὶ αὐτοῦ ἔννοιαν ἔχων, εἰλικρινῶς αὐτὸν ὁμολογῶν καὶ ὀλοφύχως, μέχρῃς αὐτοθυσίας, ἀγαπῶν, ἐπὶ πλεόν ὁ ἐμπέδους ἔχων τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας καὶ ἠθικὰς ἀρχάς, πρέπει νὰ προσδίδῃ εἰς πᾶσαν αὐτοῦ πράξιν καὶ κίνησιν ὁ ἱερεὺς θρησκευτικὸν χαρακῆρα, νὰ εἶναι εὐσεβής, ἐν πλήρει τῆς λέξεως σημασίᾳ, σταθερὰν ἔχων ἐσωτερικὴν διάθεσιν καὶ τάσιν τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ ἀγαθὸν (Π. 78, 781. 948. 1069. 1321). Ἐπομένως ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ στενοχωρίαις κράτιστον μέσον, εἰς ἀπαλλαγὴν ἀπ' αὐτῶν, δέον νὰ ἔχη τὴν προσευχὴν καὶ τὴν ἄμεσον πρὸς τὸν Θεὸν δι' αὐτῆς ἐπικοινωνίαν, ἣτις ἀποβαίνει δι' αὐτὸν ἐσωτερικὴ πηγὴ ἀνεσώτου πνευματικοῦ πλοῦτου, ἱεροῦ καὶ ἀκαταγωνίστου ἐνθουσιασμοῦ, πίστεως καὶ ἐλπίδος πρὸς τὸν οὐράνιον Ἀρχιερέα καὶ Ἀρχιποίμενα (Π. 61, 405). Ὑπ' αὐτῶν τῶν ἱερῶν καὶ τιμιωτάτων αὐτοῦ καθηκόντων, διὰ τῆς εὐσυνειδήτου αὐτῶν ἐπιτελέσεως, δέον ν' ἀναξωγογηθῆται ἐκάστοτε καὶ πληροῦται θάρρους. Ἄλλως τε, πεπεισμένος ὅτι διεξάγει ἀγῶνα μέγιστον, οὐτινος ἢ ἔκβασις διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ ἔσται ἐπιτυχής, οὐδέποτε δέον ν' ἀπελπίζῃ, ἀλλ' αἰσιοφρονῶν ἀείποτε ν' ἀπεκδέχεται ἀγαθὸν τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ ἀποτέλεσμα, θεοφρόνως στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Κυρίου περὶ συναντιλήψεως (Ματθ. 28, 20. Ἰωάν. 14, 16. 18. 26. Πρὸβλ. Πράξ. 23, 11. Β' Κορ. 3, 4-6 Ἐβρ. 4, 14-16) καὶ τῆς εὐχῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα περὶ τῆς ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ τῷ ἁγίῳ τηρήσεως τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθῶν (Ἰωάν. 17, 11—26). Βαθύτατα τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην ἔχων ἐν τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ ἐρριζωμένην ὁ ἱερεὺς δὲν θὰ φοβῆται μὴ ὑποσκελισθῆ ὑπὸ τῶν δυσχερειῶν τῆς διακονίας αὐτοῦ, οὐδὲ θὰ ἐπαρθῆ ἐκ τῆς κατανικῆσεως αὐτῶν, οὐδὲ θὰ μεταβάλῃ τὴν πρὸς τοὺς πιστοὺς σχέσιν, διότι «ἀγάπης ἡμῖν παρούσης τοῦ Θεοῦ ἀνάγκη καὶ τὰ λοιπὰ ταῦτη συνέπεσθαι καὶ τὸ φιλάδελφον καὶ τὸ πρῶτον, τὸ ἀνυπόκριτον, τὸ περὶ τὰς εὐχὰς

«Ἰμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημένοι εἰσὶ».
(Ματθ. 10, 30)

διαρκῆς καὶ σπουδαῖον καὶ ἀπλῶς πᾶσαν ἀρετὴν» λέγει Γρηγόριος ὁ Νύσσης (Π. 46,300). Ἠθικῶς χρησιμοποιοῦν τὰ παθήματα καὶ τὰς θλίψεις, ἃς ἔχη ταύτας ὁ ἱερεὺς πηγὴν ὑψίστης χαρῆς, λέγων μετὰ τοῦ Ἀπ. Παύλου «καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμοσάντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἠγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν» (Α΄ Τιμ. 1,12. Α΄ Κορ. 3,9). Τὴν χαρὰν αὐτοῦ καὶ ἡδονὴν ἃς εὕρισκε ἐν ταῖς ἑαυτοῦ ἀρεταῖς, ἐν τῷ ἀγῶνι, ἐν τῇ εἰς τὴν ἀρετὴν ἐπιδόσει τῶν ποιμαινομένων, διότι «τῷ ἱερωμένῳ πλοῦτος μὲν ὁ τῆς ἀρετῆς κόσμος, ἡδονὴ δὲ ἡ σωφροσύνη, τρυφὴ δὲ ἡ αὐτάρκεια, εὐφροσύνη δὲ ἡ τῶν ὑπηκόων πρὸς ἀρετὴν ἐπίδοσις· εἰ δέ τις τάναντία τούτων ἐπιτηδεύων ἱερωσύνης ὀνόματι ἐναβρύνεται, οὗτος ἀνίερος τυγχάνει καὶ τῆς ἀρχῆς ἀνάξιος» (Π. 78,1012).

Οἰκοθεν δ' ἐννοεῖται, ὅτι ὁ ἱερεὺς προβαλλόμενος τοῖς πᾶσιν ὑπόδειγμα κράτιστον, ἔστερημένος μὲν παθῶν πεπληρωμένος δὲ τῆς θείας χάριτος καὶ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος τοῦ Θεοῦ, οὐ μόνον τὰς πράξεις πάσας δεόν να ἔχη ἠθικὰς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔξωτερικὴν ἀναστροφὴν πλήρη ἠθικῆς χάριτος καὶ εὐφροσύνης, προδιδούσης τὴν ἔσωτερικὴν γαλήνην τοῦ ἠθικῶς τελείου ἀνθρώπου, διότι, ὡς παρετήρησεν ὁ Θεοδώρητος, «τεκμηριοῖ πολλὰκις τὴν τῆς ψυχῆς διάθεσιν οὐ χροὰ μόνον προσώπου ἀλλὰ καὶ κινήσεις ὀφθαλμῶν καὶ ὀφρῶν συναγωγὴ καὶ ἀνεσις» (Π. 83,71). Ὅθεν, κατὰ τὸν Ἰσίδωρον Πηλουσιώτην, τοῦ ἱερέως «τὸ σχῆμα ἔστω σεμνόν, τὸ βλέμμα ἡμερον, οἱ ὀφρεῖς κατεσταλμένοι, τὸ βᾶδισμα μὴ σεσοβημένον, τὸ ἱμάτιον χρεῖῶδες, ἡ καθέδρα ταπεινὴ, ἡ τροφὴ λιτὴ, καὶ στρωμνὴ μὴ τῆς χρείας κρείττων, καὶ ἐπιπλα πρὸς εὐτέλειαν ἡσκημένα, καὶ οἶκος πρόπων χριστιανοῖς, καὶ ὁ λόγος, καὶ ἡ φωνή, καὶ ἡ πρὸς τοὺς παῖδας ἐντευξις πρὸς μετριότητα μᾶλλον ἢ πρὸς φλεγμονὴν βλέπουσα» (Π. 78,869). Καὶ ὁ μέγας Βασίλειος τὸν ἱερέα θέλει «εὐπροσήγορον ἐν ταῖς ἐντευξεσι, γλυκὺν ἐν ταῖς ὁμιλίαις· οὐ διὰ τῆς εὐτραπείας τὸ ἡδὺν θηρώμενον, ἀλλὰ διὰ τῆς εὐμενοῦς παρακλήσεως τὸ προσηνὲς ἔχοντα. Πανταχοῦ τὸ τραχὺ κἄν ἐπιτιμῆσαι δέη ἀποθούμενον» (Π. 32,224), ὁ δὲ ἅγιος Χρυσόστομος παραγγέλλει· «μήτε κατηφῆς ἔσο καὶ σκυθρωπός, ἀηδὲς γάρ, μήτε διακεχυμένος, εὐκαταφρόνητον γάρ καὶ πεπατημένον· ἀλλ' ἑκατέρου τὴν ἀρετὴν λαβὼν τὴν κακίαν φύγε, καθάπερ ἡ μέλιττα, τοῦ μὲν τὸ φαιδρὸν

«Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται».

(Ματθ. 10, 22)

τοῦ δὲ τὸ σεμνόν. Εἰ γὰρ ἱατρὸς οὐχ ὁμοίως χρήσεται πᾶσι τοῖς σώμασι πολλῶ μᾶλλον διδάσκαλος» (Π. 62, 377).

Εὐδηλον δ' ὅτι ὁ Ἱερεὺς κατὰ τρόπον ἄψογον δέον νὰ διακανονίσῃ τὰς σχέσεις αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν πολιτείαν καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους αὐτοῦ συνεργάτας καὶ πρὸς τοὺς κατωτέρους καὶ πρὸς τοὺς ἀρχομένους καθόλου, πλέον μὲν τῶν ἄλλων μοχθῶν, ταπεινότερον δὲ φρονῶν, τύπον δούλου παρέχων τὸν ἑαυτοῦ βίον καὶ ἀληθοῦς διδασκάλου (Π. 32,224). Ἄμεμπτος καὶ ἄψογος δέον νὰ εἶνε ἡ διαγωγή αὐτοῦ ἐν πάσῃ σχέσει, τακτικὴ καὶ ἁρμονικὴ (Π. 46, 297.300), ἀνευ ἀκαταστασίας τινὸς καὶ ἀταξίας, ἄμεμπτος καὶ ὁ οἰκογενειακὸς αὐτοῦ βίος, ἀνεπίληπτος καὶ ἡ παρθενία, ἐὰν ταύτην ἀσκήῃ (Π. 48,679). Οὕτως ὁ Ἱερεὺς ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀποβαίνει μυριόστομος διδασκαλία τοῦ Χριστιανισμοῦ, ζῶν ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἄξιος ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, διδάσκων καὶ ποιῶν, κατὰ τὸ παράγγελμα τοῦ Κυρίου (Ματθ. 5,19). Ὁ Ἱερεὺς, διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ, ἐπιτελεῖ καὶ αὐτὸς τὸν ἴδιον προσωπικὸν προορισμόν, τείνων ὡς ἐν τῶν μελῶν τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν πρὸς αὐτήν. Διότι ἡ Ἱερωσύνη, ὡς ποιμαντικὴ διακονία, εἶναι καθῆκον, οὕτινος ἡ ὀρθὴ ἐπιτέλεσις ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὸ αἰώνιον μέλλον τοῦ χριστιανοῦ ἱερέως, ἐπιδιῶκον ἅμα τὴν σωτηρίαν καὶ τὸ αἰώνιον μέλλον τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Ὡς μέγιστον δὲ καὶ σωτηριωδέστατον ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ ἔργον, συνεπάγεται τὰς μεγάλας προσωπικὰς δυσχερείας τοῦ διεξάγοντος αὐτό. Ἄς ἐνθυμηταί πάντοτε οὗτος ὅτι «ὁ μὲν τῶν ἐπάθλων καὶ τῶν στεφάνων καιρὸς ὁ μέλλον ἐστίν, τῶν δὲ παλαισμάτων καὶ τῶν ἰδρώτων ὁ παρῶν» (Π. 47,453), κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ὁθεν, κακοπαθῶν ὁ Ἱερεὺς καὶ ἀγωνιζόμενος (Β' Τιμ. 4,6), ὡς πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, ἔσται μακάριος, ἐὰν ἐλθὼν ὁ Κύριος εὖρη αὐτὸν ὄντως πιστὸν καὶ ὄντως φρόνιμον, ὃν καταστήσῃ ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ (Ματθ. 24,45.19,29,47.30. Β' Τιμ. 4,18), μακάριος ἐάν, μετὰ τὸ τέρμα τοῦ ποιμαντικοῦ αὐτοῦ σταδίου, δειχθῇ ἄξιος ἵνα «φανερωθέντος τοῦ Ἀρχιεπίμενος» κομίσῃται «τὸν ἀμάραντον τῆς δόξης στέφανον» (Α' Πέτρο. 5,4).

«Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς». (Ματθ. 10, 32)

ΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ

Γ'.

^αΕπιδιωκόμενοι κατὰ τὰς ἐπισκέψεις τοῦ ἐφημερίου σκοποί: Ἐξεθέσαμεν ἄνωτέρω ὑπὸ τίνος προϋποθέσεως ὁ καλὸς ποιμὴν ἐπισκέπτεται τοὺς χριστιανούς ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν, ἐφεξῆς δὲ ἐκθέτομεν τοὺς ἐπιδιωκόμενους οὕτως ὑπ' αὐτοῦ σκοπούς.

Εἶναι δ' οὗτοι: α) ἡ ἐπιτυχία τοῦ τακτικοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν πιστῶν καὶ ἡ ἐπαφή μετὰ τοῦ ἐνοριακοῦ αὐτῶν ναοῦ. Ἐναμφιβόλως τὸ εἰλικρινὲς ὑπὲρ τῶν πιστῶν διαφέρειν τοῦ ἐφημερίου καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ ἐπιδρῶν ἐπωφελῶς καὶ συντελοῦν εἰς τὸν τακτικὸν αὐτῶν ἐκκλησιασμόν. Ἐνίοτε ἐκφράζεται τὸ παράπονον, ὅτι δὲν ἐκκλησιάζονται τακτικῶς οἱ χριστιανοὶ μας, ὅτι στερούμεθα ἱκανοῦ ἀκροατηρίου καὶ ὅτι μόνον κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς τῆς Ἐκκλησίας βλέπομεν ἐκκλησίασμα εἰς τοὺς ναοὺς, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν δύναμιν νὰ φέρωμεν ὄλους εἰς αὐτούς. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἀμέσου μετὰ τοῦ ἐφημερίου ἀναστροφῆς τῶν πιστῶν. Ἐξ ἄλλου, ὅτι ναοὶ τινες πόλεων ἔχουσι πολὺ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἐκκλησίασμα, οὐχὶ πάντοτε ἀποτελεῖ ἀληθὲς τεκμήριον τῆς ἐκκλησιαστικότητος τῶν πιστῶν, διότι, ἐὰν κρίνῃ τις ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καθ' ἑκάστην ἐνορίαν οἰκούντων χριστιανῶν, θ' ἀντιληφθῆ, ὅτι τὸ συνήθως εἰς τοὺς ναοὺς παρατηρούμενον ἐκκλησίασμα, οὐδεμίαν ἀναλογίαν πρὸς τὴν πραγματικὴν κατάστασιν παρουσιάζει. Προκειμένου δὲ περὶ ναῶν χωρίων, ἐκεῖ τὸ θέαμα τοῦ ἐκκλησιαζομένου κοινῶς εἶναι οἰκτρόν, ἀφοῦ ἐλάχιστοι χριστιανοὶ ἐκκλησιάζονται τακτικῶς. Καὶ θὰ πρέπη παραλλήλως πρὸς τὴν ὑφ' ἑκάστου ἡμῶν καταβαλλομένην ἐνέργειαν, νὰ ληφθῆ πρόνοια ἐκ μέρους τῶν κατὰ τόπους ἱεραρχῶν, ὥστε νὰ ἐπεκταθῆ πανταχοῦ ἡ Κυριακὴ ἀργία. Τοῦτο ἀσφαλῶς θὰ ὑποδοθῆσθαι τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις ἡμῶν ἀναπτύσσομεν τὸ διαφέρειν τῶν πιστῶν ὑπὲρ τῆς κοινῆς λατρείας καὶ τοῦ ἐνοριακοῦ αὐτῶν ναοῦ. Τῇ ἀληθείᾳ δ' ὅπου καλλιεργεῖται ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ πρὸς τὰ θεῖα εὐλάβεια τῶν χριστιανῶν, παρουσιάζεται ζῆλος καὶ προθυμία ὑπὲρ τῶν σκηνωμάτων τοῦ Κυρίου. Χάρις εἰς τὴν βαθεῖαν τοῦ λαοῦ μας πίστιν ἀνηγέρθησαν τισσοῦτοι μεγαλοπρεπεῖς κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίοδον ναοί, ἀλλὰ καὶ σήμερον ἀκόμη, παρὰ τὰς δυσχερεῖς οἰκονομικὰς συνθήκας, κατορθώνει

«Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος».

(Ματθ. 10, 37)

νά οἰκοδομῇ ὑπέροχα ἀπὸ ἀρχιτεκτονικῆς ἐπόψεως μνημεῖα. Ὁ θρησκευὼν λαὸς μας, καλῶς παιδαγωγούμενος, ὑποβοηθεῖ τὰ μέγιστα τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἀνέγερσιν ναῶν, προσφέρων χρήματα καὶ εἶδη χάριν αὐτῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἐργασίαν, ὡς συμβαίνει εἰς πολλοὺς ναοὺς κωμοπόλεων καὶ χωρίων. Ἐρευνῶνται λοιπόν, κατὰ τὰς ἐπισκέψεις τοῦ κληρικοῦ, οἱ λόγοι τῆς ἀποχῆς τῶν πιστῶν ἐκ τῆς ἐκκλησίας μας, ἐπιδιώκεται παντὶ σθένει ὁ τακτικὸς ἐκκλησιασμὸς αὐτῶν. Ἀναπτύσσεται αὐτοῖς ἡ σημασία τῆς ὑπάρξεως ἐνοριακοῦ ναοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τελουμένης πνευματικῆς λατρείας καὶ λοιπῆς ἐργασίας. Οὗτος εἶναι τὸ κέντρον πάσης δράσεως τῆς Ἐκκλησίας· ἀνευ αὐτοῦ δὲν ἔχει ὑπόστασιν ἡ ἐνορία. Ἡ ὑπαρξίς καὶ ἡ εὐρυθμὸς λειτουργία τούτου ἐνδιαφέρει ἐξ ἴσου καὶ τοὺς πιστοὺς. Τοῦτο, ἄλλως τε, μαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῆς συμμετοχῆς τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν αὐτοῦ, τοῦ ἐκπροσωποῦντος τοὺς ἐν τῇ ἐνορίᾳ διαμένοντας χριστιανούς. Διὰ τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἐνοριτῶν αὐτοῦ θὰ γνωρίσῃ τοὺς πλέον καταλλήλους ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους θὰ προτείνῃ ὡς συνεργάτας αὐτοῦ εἰς τε τὴν διαχείρισιν τοῦ ναοῦ, τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν λοιπὴν πνευματικὴν ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ κίνησιν. Ἡ ἀπλή γνωριμία δὲν ἐγγυᾶται πάντοτε ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπιζητοῦμεν κατὰ τὸν διορισμὸν ἐκκλησιαστικῶν συμβούλων, ἐντεῦθεν δὲ προκαλοῦνται ἐνίοτε διενέξεις μετὰ τούτων καὶ ἱερατείου. Κληρικοὶ ἄλλων Ἐκκλησιῶν μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦσι κατὰ πόσον οἱ χριστιανοὶ αὐτῶν ἐκκλησιάζονται, ἐπιλαμβάνονται δὲ πάσης εὐκαιρίας, ἵνα συστήσωσι τὸν τακτικὸν τούτων ἐκκλησιασμόν. Διατὶ τοῦτο νὰ μὴ τηρῆται πιστῶς καὶ παρ' ἡμῖν;

β') Ἡ ἐξέτασις τῆς θρησκευτικότητος τῶν πιστῶν, ἦτοι τῶν ψυχικῶν τούτων καταστάσεων. Δῆλα δὴ ἐρευνᾷ κατὰ τὰς ἐπισκέψεις αὐτοῦ κατὰ πόσον θρησκευοῦσιν οἱ ἐνοριτῆται αὐτοῦ, πόσοι ἐξ αὐτῶν εἶναι ἄπιστοι, ἀδιάφοροι, χλιαροὶ περὶ τὴν πίστιν καὶ πόσοι τέλος εἶναι θεοσεβεῖς καὶ πνευματικοί. Ὁ δεῦτερος ἐπομένως σκοπὸς ἀφορᾷ τὸ ποιὸν τῆς ψυχικῆς καταστάσεως τῆς ἐνορίας αὐτοῦ. Ἐχων ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ «πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν», τὴν πατρικὴν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ μέριμναν ἐπεκτείνει πρὸς πάντας. Πρὸς μίαν ἐκάστην ψυχὴν ἐφαρμόζει ἴδιον τρόπον ἐργασίας. Ὡς δὲν δύναται ν' ἀγνοῇ τὴν ἔκτασιν τῆς ἐνορίας αὐτοῦ, τὰ ὄρια καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνοριτῶν αὐτῆς,

«Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;»

(Ματθ. 12, 48)

οὕτω ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ καλῶς πάντα κατὰ δόγμα καὶ βίον. Ἀσφαλῶς πρέπει νὰ γνωρίζῃ τοὺς ἐν αὐτῇ οἰκοῦντας ἑτεροδόξους, ὡς καὶ πᾶσαν τυχὸν ἐν τῇ ποιμνῇ αὐτοῦ προπαγάνδαν τῶν αἵρετικῶν διδασκάλων. Σὺν τοῖς ἄλλοις, πρὸς εὐδωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου, δημιουργεῖ πνευματικὸν τινα περὶ αὐτὸν κύκλον ἐκ τῶν πλέον εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων Χριστιανῶν, δι' οὗ ὑποβοηθεῖται οὗτος εἰς τὴν μελέτην πασῶν τῶν ψυχικῶν τούτων καταστάσεων καὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Ἐκτὸς τούτου, τὰ πρόσωπα τοῦ πνευματικοῦ τούτου πυρήνος θὰ συνδράμωσιν αὐτὸν εἰς οἰανδῆποτε ἐκκλησιαστικὴν, πνευματικὴν ἢ κοινωφελῆ ἐργασίαν. Πάντων τὰς πνευματικὰς δυνάμεις ἀνασυγκροτεῖ ὁ καλὸς Ἐφημέριος καὶ οὐδένα ἐγκαταλείπει. Τὸ στοργικὸν τοῦ ὄμμα ἐποπτεῖται ἐφ' ὅλης τῆς ἐνορίας, προσεύχεται διαπύρως ὑπὲρ αὐτῆς καὶ μεριμνᾷ ὑπὲρ τῆς ζωογονήσεως τοῦ θρησκευτικοῦ τῶν χριστιανῶν του συναισθήματος. Ἀλλαχοῦ τὸ βοηθητικὸν τοῦ ἐφημερίου σῶμα συγκροτοῦσιν εὐσεβεῖς κατὰ πάντα γυναῖκες, ὀνομαζόμεναι «διακόνισσαι», ἐλπίζομεν δ' ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν, διὰ τῶν ἀόκνων προσπαθειῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, θέλομεν λίαν προσεχῶς ἀποκτήσει τὰ κατάλληλα διὰ τοιαύτην πνευματικῆς φύσεως ἐργασίαν πρόσωπα. Ἐπίσης διὰ τῶν ἐπισκέψεων ὁ ἱερεὺς ἐπικοινωνεῖ μετὰ τῶν παιδίων, προσκαλῶν ταῦτα εἰς τὰ κατηχητικὰ μαθήματα τῆς Ἐκκλησίας. Τοὺς μεγάλους εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου, τοὺς ἐπιστήμονας εἰς τὰς εἰδικὰς θρησκευτικὰς διαλέξεις, τοὺς χειρῶνακτας ἐργάτας εἰς τὰς καταλλήλους δι' αὐτοὺς ὀμιλίας καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἐπὶ πλέον δὲ μεγάλως ὑποβοηθεῖται εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου καὶ διὰ τῶν περιοδικῶν, ἐντύπων καὶ ἐνοριακῶν φυλλαδίων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων εὐτυχῶς ἢ εὐρυτέρα διάδοσις ἐξασφαλίζεται καὶ παρ' ἡμῖν. Δι' αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων θρησκευτικῶν βιβλίων ἐνισχύεται ἡ κυκλοφορία μεταξὺ τοῦ ποιμνίου τοῦ γραπτοῦ κηρύγματος.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

Ἄρχιμ. ΤΙΤΟΣ ΜΑΤΘΑΙΑΚΗΣ

«Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτὸς μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ* ἐστί».

(Μαθ. 12, 50)

ΕΝΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ

ΜΑΡΤΙΟΣ 19...

6η, Παρασκευή :

Εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Χαιρετισμῶν, τῆς ὁποίας διὰ πρώτην φοράν προέστην, ὠμίλησα παραλαμβάνων τὴν ἐνορίαν.

Ἡὐλόγησα καὶ ἠὐχαρίστησα τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἱερότητα τῆς στιγμῆς. Ἐτόνισα τὴν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης μου ὡς ποιμένος καὶ ἠξίωσα τοῦ ποιμνίου τὴν ἀγάπην, ὑποσχεθεὶς νὰ εἶμαι εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς πονουῦντος καὶ ἐπὶ κεφαλῆς παντὸς εὐγενοῦς ἔργου. Συνεχάρην τὴν ἐνορίαν, διὰ τὰς περὶ αὐτῆς καλὰς πληροφορίας ποῦ εἶχα καὶ ἐτόνισα τὴν συνεργασίαν μου μετὰ τῶν συνεφημερίων.

Σύντομος μετὰ τῶν συνεφημερίων συνομιλία μετὰ τὴν ἀκολουθίαν, ἰδιαίτερος εὐχαριστηθέντων ἐκ τῆς τελευταίας δηλώσεώς μου.

7η, Σάββατον :

Τὸ πρωτὶ ἐνδιαφέρουσα ἐπίσκεψις εἰς...

Μετὰ τὸν ἑσπερινόν. Συνομιλία φιλική μετὰ τῶν συνεφημερίων καὶ τοῦ ταμίου τοῦ ναοῦ περὶ τοῦ προγράμματός μου, ἐξηγήσεις περὶ τῆς προτεραιότητος τοῦ κηρύγματος ἔναντι τῶν προσοδοφόρων «τυχηρῶν», πρὸς ἑκπληξίν τῶν συνεφημερίων, οἷτινες συναίσθάνονται ὅτι πράγματι δὲν μ' ἀπασχολεῖ τόσο τὸ ὑλικὸν ζήτημα καὶ εἶναι πρόθυμοι νὰ βοηθήσουν.

Ὁ αἰδ. ... δέχεται νὰ κηρύσση, ὡσάκις θὰ λειτουργῶ εἰς...

8η, Κυριακή :

Τὸ πρωτὶ ἐτέλεσα τὴν θ. λειτουργίαν, καθ' ἣν ἠρμήνευσα τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, ἐξάρας ἰδιαίτερος τοὺς τύπους τῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτῇ πιστῶν καὶ ἐνδιατρίψας περισσότερο ἐπὶ τοῦ «ἔρχου καὶ ἴδε».

Ἐπίσκεψις εἰς τοῦ ... κατὰ πρόσκλησίν του διὰ τὸν καφέν, ὅπου ἐνδιαφέρουσα συνομιλία διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἐνορίας καὶ διὰ τὸ ἔργον τοῦ ἔνορ. Συλλόγου, οὗτινος μέλη τῆς διοικήσεως εἶναι ἄλλα δύο γνωστὰ πρόσωπα. Ἐκεῖ μαθηθῶν διὰ πρώτην φο-

«Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς».
(Ματθ. 11, 28)

ράν, ὅτι εἰς τὸ ἀνεγερθὲν κτίριον τῆς Ν. Σχολῆς στεγάζεται τμημα τῆς ... διευθυνόμενον ὑπὸ ...

Παρακολούθησις τοῦ μαθήματος τοῦ Κατηχητ. Σχολείου, λειτουργοῦντος ἀπὸ τετραετίας ἐν τῷ ναῷ, ἐν ᾧ διδάσκει σήμερον ὁ παλαιὸς φίλος καὶ συμφοιτητῆς ... Μένω εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸ μάθημα καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον, μεθ' οὗ ὁ ... μὲ παρουσίασεν εἰς τοὺς μικροὺς μου ἐνορίτας, προτρέψας εἰς εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐν τῇ ἐνορίᾳ ἐγκατάστασίν μου. Παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ ... ὠμίλησα δι' ὀλίγων πρὸς τοὺς μαθητάς, ἐκφράζων τὴν εὐχαριστήσιν μου διὰ τὰς προόδους των καὶ τονίζων τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν ποῦ ἔχει διὰ τὸν Χριστὸν ἡ παιδικὴ ἡλικία.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὀλιγόλεπτος συνομιλία μὲ τὸν ... περὶ τῆς συνεργασίας μας διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ Κατηχ. Σχολείου, διὰ τὴν ἐπέκτασιν καὶ συστηματικὴν διαίρεσιν εἰς τάξεις τοῦ ὁποίου θὰ σκεφθῶμεν βραδύτερον ἀπὸ κοινού.

Ἐπίσκεψις κατόπιν εἰς τὸ τμήμα τοῦ ... ἐν συγκεντρώσει. Ἡ αἴθουσα εἶναι πλήρης. Μὲ ὑποδέχονται ὄρθιοι καὶ εἰς δῆλωσιν, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ κηρύξω, ἐπομένως ἄς συνεχίσουν τὴν ἐργασίαν των, ἀντιδηλοῦν ὅτι τοῦ ἱερέως παρόντος, εἶναι ἀρκετὴ καὶ μόνη ἡ εὐλογία του. Χαιρετίζων δι' ὀλίγων τὰ μέλη, ἐκφράζω τὴν χαρὰν μου διὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς ὀργανώσεως, τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησίν μου πρὸς τὸ ἔργον, καὶ τονίζω ἰδιαιτέρως τὴν ἀξίαν του ὡς ἔργου δίδοντος εἰς τὰ λαϊκὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας πρωτοβουλίαν νὰ δεῖξουν τὸ ἐνδιαφέρον των, τίθεμαι εἰς τὴν διάθεσίν των διὰ τὰς πνευματικὰς των ἀνάγκας καὶ παρακαλῶ νὰ συνενογηθοῦν σχετικῶς μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ των ..., διότι ἀρχὴ μου εἶναι ὁ σεβασμὸς τῶν ὑπαρχόντων ἔργων καὶ ἡ ἐνότης ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Χριστοῦ, ἰδιαιτέρως ἐπιμένων ἐπὶ τοῦ «οὐ μεμέρισται ὁ Χριστός». Ἡ προϊσταμένη τοῦ τμήματος μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἤδη ὁ ... μαθὼν τὴν ἐγκατάστασίν μου, τὰς προέτρεψε νὰ φροντίσουν νὰ μὲ γνωρίσουν. Ὑπεσχέθησαν δὲ νὰ ἔλθουν ἐν σώματι εἰς τὸ ἐν τῷ ναῷ κήρυγμα.

Μετὰ τὸν ἐσπερινὸν εἰς τὰς 5 μ.μ. ἕκαμα ἑναρξίν τῶν ἀπογευματινῶν Κατηχητικῶν Κηρυγμάτων, ἐν πλήρει ἐκκλησιάσματι, παρὰ τὴν ἔλλειψιν διαφημίσεως ἀρκετῆς. Λαβὼν ὡς ἀρχὴν τοῦ κηρύγματός μου τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλ. Λαοδικείας προφητείαν τῆς Ἀποκαλύψεως, ὠμίλησα περὶ τῆς ὀλιγοπιστίας ἐν γένει, καὶ δὴ περὶ τῆς κρατούσης σήμερον ὀλιγοπιστίας παρὰ

«Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶξός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ». (Ματθ. 11, 29)

πλείστοις πιστοῖς, καὶ ἐτόνισα τὴν ἀνάγκην κατηχήσεως καὶ τὸν σκοπὸν τῶν παρόντων κηρυγμάτων.

Μεθ' οὗ, καλέσας δύο νεαροὺς, τοὺς ὁποίους εἶδον ἐνδιαφερομένους διὰ τὸ Κατηχ. Σχολεῖον καὶ διὰ τὸ Κήρυγμα, ἀλλὰ προφανῶς μεγαλειτέρους, ὥστε νὰ ὠφεληθοῦν ἐκ τοῦ πρώτου καὶ μικροτέρους, διὰ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν τὸ δεύτερον· ὠμίλησα πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς ἀνάγκης ἰδιαιτέρας τινὸς ἐργασίας χάριν αὐτῶν καὶ τῶν ὁμηλικῶν τῶν, τοὺς εὗρον συμφῶνους διὰ τὴν σύμπηξιν ἐνὸς κύκλου εἰδικοῦ διὰ τοὺς νέους, ἀφ' οὗ ἐξηκρίθωσαν ὅτι τοῦτο δὲν θὰ γίνῃ εἰς βᾶρος ἄλλης τινὸς κινήσεως, καὶ ἐτόνισα ὅτι ἡ Κυρ. θὰ μείνῃ ἀνοιχτή, προκειμένου νὰ παρακολουθήσουν καὶ τὰ κηρύγματα τοῦ ...

11η, Τετάρτη :

Ἐπίσκεψις παρὰ τῷ Μακ. Ἀρχιεπισκόπῳ. Τὸν εὐρίσκω ἐνθουσιασμένον ἐκ τῶν πληροφοριῶν, ἃς ἔχει ἐκ μέρους ἐνοριτῶν μου διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφημερίας μου, ἐπανειλημμένως μοῦ τινίζει, ὅτι «οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐνθουσιασμένοι». Τῷ ἀνακοινῶ περὶληψιν τοῦ πργρ. καὶ τῷ ἐπιδεικνύω τὸν πίνακα τῶν κηρυγμάτων. Σύμφωνας. Ἐπίσης εἰς συζήτησιν περὶ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ χώρου τοῦ ναοῦ δέχεται νὰ γίνῃ δύο φορές ἡ ἀκολουθία τῶν χαιρετισμῶν καὶ νὰ γίνεταί καὶ δευτέρα λειτουργία κατὰ Κυριακὴν. Ἰδιαιτέρως ἐνθουσιάζεται μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἐκδόσεως ἐνορ. φύλλου καὶ συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀρχὴν νὰ συνιστῶ τὰς ἐκδόσεις τῆς ... Μοῦ δίδει μίαν πρόσθετον ἐργασίαν τὴν ... ἐπὶ ἀμοιβῇ... δραχ. μηνιαίως (διὰ νὰ μ' ἐνισχύσῃ εἰς τὴν οἰκονομ. δυσκολίαν τοῦ καιροῦ τούτου), ἣν δέχομαι μὲ τὴν δῆλωσιν, ὅτι θὰ ἐργασθῶ δωρεὰν εὐθὺς ὡς παύσω νὰ ἔχω ἀνάγκην.

13η, Παρασκευή :

Δευτέρα ἐπίσκεψις παρὰ τῷ Μακαριωτάτῳ. Τῷ ἐπιδεικνύω τὴν τελευταίαν ἐπιστολὴν τοῦ σεβ. . . ὅστις μὲ καλεῖ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του. Ὁ Μακ. μοῦ συνιστᾷ ν' ἀπαντήσω εὐχαριστῶν καὶ δηλῶν, ὅτι κατόπιν τῆς λύσεως, ἣτις ἐδόθη εἰς τὸ ζήτημα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φύγω. Μοῦ ἐπαναλαμβάνει καὶ πάλιν, ὅτι ὁ «κόσμος εἶναι τόσο εὐχαριστημένος. . .».

15η, Κυριακή :

Ἐτέλεσα τὴν Θ. Λειτουργίαν, καθ' ἣν ἡρμήνευσα τὸ Εὐαγγέλιον, τονίσας ἰδιαιτέρως τὴν ἀξίαν τῆς ἀνθρ. ψυχῆς καὶ τὴν

«Καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν».

(Ματθ. 11, 29)

ανάγκην τῆς αὐταπαρνήσεως, χρησιμοποιοῦσας διήγημά τι παραστατικὸν τῆς ἀφροσύνης τῶν ἀφωσιωμένων εἰς τὸν κόσμον, ἀντελήφθην πόσῃ ἐντύπωσιν προκαλοῦν αἱ τοιαῦται ἐπιτυχεῖς διηγήσεις.

Ἀνήγγεila ὅτι οἱ Χαιρετισμοὶ θὰ γίνωνται δύο φορές ἀπὸ τὴν Παρασκευὴν καὶ ὅτι θὰ ἔχωμεν καὶ δευτέραν λειτουργίαν κάθε Κυριακῆν, ἀφ' οὗ συνεννοήθην προηγουμένως καὶ μετὰ τοὺς συνεφημερίους καὶ μετὰ τοὺς ἐπιτρόπους.

Παρηκολούθησα τὸ μάθημα τοῦ Κατηχητ. Σχολείου εἰς τὰς 2 1/2 μ.μ. Ἐπειτα τὰ παιδιὰ ἐπῆγαν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων. Βλέπω μικρὰ κοριτσάκια ποὺ ἔρχονται καὶ ζητοῦν πότε θ' ἀρχίσῃ τὸ μάθημά των. . . καὶ τώρα μόλις ἀντιλαμβάνομαι, ὅτι θὰ εἶναι δύσκολον νὰ κάμω ἰδιαιτέραν κατηχητ. τάξιν δι' αὐτά, ἐφ' ὅσον ἡ ὀργάνωσις. . . τὰ διεκδικεῖ, ἔστω καὶ χωρὶς σοβαρὸν ἀποτέλεσμα, ἀρχίζω νὰ σκέπτομαι περὶ συνεννοήσεως πρὸς τὴν. . . διὰ τὴν πρόληψιν τοῦ ἀντιπαιδαγωγικοῦ τούτου μέτρου τῆς κοινῆς διδασκαλίας γυναικῶν 30 ἐτῶν καὶ κοριτσιῶν 7—8 ἐτῶν μαζί.

Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν τὸ κήρυγμα. Μετὰ ὀλίγον ἀκροατήριον (ἐλάχιστον) ἐν ἀρχῇ—διότι δὲν ἐκτύπησε ἡ καμπάνα ἐγκαίρως, φαίνεται—τὸ ὅποιον πυκνοῦται βαθμηδόν. Ὅμιλῶ περὶ ἑξομολογήσεως καὶ ἰδιαιτέρως περὶ τοῦ τρόπου, μετὰ τὸν ὅποιον γίνεται πολλάκις ἡ ἑξομολόγησις καὶ ἡ προσέλευσις εἰς τὸ Θ. Μυστήριον. Δηλώ, ὅτι οὔτε θὰ μεταδίδω ἄνευ ἑξομολογήσεως, οὔτε θὰ διαβάζω συγχωρητικὰς εὐχὰς τυπικῶς. Εἰς τὸ τέλος μιὰ γυναίκα μοῦ ἐξήτησε νὰ ἑξομολογηθῇ.

Ἀπὸ τοὺς δύο νεαροῦς, ποὺ ἦσαν τὴν ἄλλῃ Κυριακῆν ὁ . . . ἀπέφυγε νὰ μοῦ ὀμιλήσῃ. . . Μ' ἐπλησίασε ὁ . . ., διὰ νὰ μοῦ ἀνακοινώσῃ, ὅτι ὁ φίλος τοῦ ἠμποδίσθη ἀπὸ τὴν ἀδελφήν του, ἐπιμένουσαν «νὰ μὴ ἀλλάξῃ δρόμον», ἀλλὰ νὰ φοιτᾷ μόνον εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ. . . Οἷα παρεξήγησις! Λυποῦμαι διὰ τὸ γεγονός, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν οἱ πιστοὶ ἀντιλαμβάνονται ἐπίστε τὴν πνευματικὴν των πρόδοον, γινόμενοι τιμηταὶ τῶν ποιμένων των καὶ ἐπεμβαίνοντες εἰς ζήτημα ξένον πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν των! Χαίρω ὅμως διὰ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ . . . νὰ μάθῃ μήπως ἐγκαταλείπω τὴν ἰδέαν, διότι εἶναι μόνος του. Ἀφ' οὗ τὸν διεβεβαίωσα περὶ τοῦ ἀντιθέτου, ἤρχισα συνομιλίαν διὰ τὴν ἀτομικὴν του πνευματικὴν κατάστασιν, πληροφορηθεὶς βαθμηδόν, ὅτι

«Ὁ γὰρ ζυγὸς μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρὸν ἐστίν.»

(Ματθ. 11, 30)

ἐδυσκολεύετο νὰ ἐξομολογηθῆ ἀπὸ λόγου εἰς λόγον ὁ Κύριος ἐβοήθησε ν' ἀποσπᾶσω τὰ βαθύτερα μυστικά του, τὰ ὁποῖα ἀπεδέχθη πλεόν ὡς ἐξομολόγησιν. Ἐδέησε νὰ ἀγωνισθῶ πολὺ, διὰ νὰ τὸν πείσω νὰ ἡσυχάσῃ, διότι ἤρχισε νὰ μετανοῇ ὅτι τὰ εἶπε, φοβούμενος μήπως ἀλλάξω γνώμην περὶ αὐτοῦ ἢ μήπως τὰ μεταβιβάσω εἰς τοὺς γονεῖς του, διότι ἔχει κακὴν πείραν — λέγει — ἀπὸ ἄλλον πνευματικόν! Δόξα τῷ Θεῷ, ἐπετεύχθη καὶ τὸ νὰ ἡσυχάσῃ, ὑποσχεθεὶς ὅτι τὴν ἐπομένην θὰ ἤρχετο σπῖτι διὰ νὰ μὲ πληροφορήσῃ περὶ τῶν νεωτέρων του σκέψεων καὶ τῆς καταστάσεώς του.

16η, Δευτέρα :

Κληθεὶς νὰ τελέσω ἀγιασμὸν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς . . . (ἀδελφῆς τοῦ Στρατηγοῦ . . .), εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνομιλήσω δι' ὄλιγον, πρὸ καὶ μετὰ τὸν ἀγιασμὸν, μὲ τὰς εὐγενεστάτας αὐτὰς κυρίας καὶ νὰ μείνω εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν γνωριμίαν των. Ἀπερχόμενος παρεκλήθη νὰ τοὺς ἐπισκέπτομαι συχνὰ καὶ ἔλαβον τὴν βεβαίωσιν, ὅτι θὰ βοηθήσουν εἰς ὅ,τι χρειασθῶν.

Τὸ βράδυ ἦλθεν ὁ . . . Ἐξητάσαμεν ἀπὸ κοινοῦ τὴν νέαν κατάσταση καὶ ἐβοηθήθη διὰ νέας καλὰς ἀποφάσεις, ὡς π.χ. τὸ νὰ βοηθῆ τὸν πατέρα του καὶ ν' ἀνασυνδεθῆ μετ' αὐτοῦ. Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐξομολογήσεώς του, τῷ ἐδήλωσα ὅτι θὰ κάμῃ διὰ τὸν ὄμιλον ὅ,τι θὰ ἔκαμνεν, ἂν δὲν ἤξευρα τίποτε, δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ ἀλλάξω γνώμην πρὲπει μόνον νὰ λάβῃ ὅλα τὰ μέτρα, διὰ νὰ ζήσῃ τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας. Ὁ Κύριος θὰ τὸν δεχθῆ. Ἐφυγεν ἡσυχώτερος καὶ εὐχαριστημένος.

17η, Τρίτη :

Τὸ πρῶτ' μ' ἐκάλεσαν εἰς τοῦ κ . . . νὰ διαβάσω Παράκλησιν. Μὲ ὁδήγησεν ἐκεῖ ἡ κόρη του, ἀπόφοιτος τῆς Σχολῆς τῶν Καλογραϊῶν Τήνου. Καθ' ὁδὸν μοῦ ὁμιλοῦσε περὶ τῆς προτροπῆς τοῦ πατρὸς τῆς νὰ ἐξομολογηθῆ καὶ περὶ τῶν δυσκολιῶν, τὰς ὁποίας αἰσθάνεται, διότι δὲν ἔχει συνηθίσει. Δὲν εἶχε ἐξομολογηθῆ ἔως τώρα. Ὅτε ἦτο μαθήτρια μετελάμβανε, χωρὶς νὰ ἐξομολογῆται. Τῇ παρέστησα τὴν εὐκολίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ μυστηρίου καὶ ἐζήτησε νὰ μάθῃ, ἂν ἤμπορῆ νὰ ἐξομολογηθῆ εἰς ἐμέ.

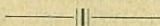
Μετὰ τὴν Παράκλησιν συνμήλησα διὰ μακροῦ μὲ τὸν οἰκοδεσπότην καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, προκληθεὶς, περὶ τῶν συγχρόνων κινδύνων τῆς νεαρᾶς ἡλικίας καὶ περὶ τοῦ καθή-

«Εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήτω μοι».
(Ματθ. 16, 24)

κοντος τῶν γονέων διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν τέκνων των.

Τὸ βράδῳ μοῦ ἦλθεν ὁ . . . σταλεις ἀπὸ τὸν . . . Τοῦ ὠμίλησα περὶ τῆς ἐντυπώσεως ποῦ μοῦ ἐπροξένησεν ἡ συμπεριφορὰ του καὶ περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἀληθινοῦ χριστιανοῦ, ἐκάκισα δὲ τὴν συμπεριφορὰν τῆς ἀδελφῆς του, τὴν ὅποιαν ἀσφαλῶς θ' ἀπεδοκίμαζεν — εἶπον — καὶ ὁ πατήρ. Ὁ νεαρὸς θέλει νὰ ἐργασθῆ καὶ ἔχει πεισθῆ ὅτι ἔκαμε ἄσχημα, φερθεὶς ὡς ἐφέρθη, ὑπεσχέθη νὰ εὔρη τρόπον νὰ φέρῃ τὴν ἀδελφὴν του εἰς ἐπικοινωνίαν μαζί μου, ὅπως, ἄλλως τε, εἶχε καθῆκον ἡ ἴδια νὰ πράξῃ, ἀφ' οὗ ἔμαθε τὸ ἐνδιαφέρον μου.

Διὰ τὴν ἀντιγραφήν
Ο ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΔΙΑ ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

1ον

Περὶ τοῦ «Χιλιασμοῦ»

**Ἦτοι τῆς αἰρέσεως τῶν «Σπουδαστῶν τῶν
Γραφῶν» ἢ «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά».**

Προσέχετε ἀπὸ τοὺς ψευδοπροφήτας ποῦ ἔρχονται μὲ ἐνδύματα προβάτων, ἐνῶ ἀπὸ μέσα εἶναι λύκοι ποῦ ἀρπάζουν. Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ζητεῖ νὰ προφυλάξῃ τοὺς χριστιανοὺς ἀπὸ διαφόρους λαοπλάνους, ποῦ παρουσιάζονται σὰν καλοὶ τάχα χριστιανοὶ καὶ κάνουν τὸ δάσκαλο τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας, ἐνῶ πραγματικὰ ζητοῦν νὰ πλανήσουν τοὺς χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ νὰ τοὺς παρασύρουν εἰς φοβερὰς αἰρέσεις καὶ πλάνας.

Τέτοιοι λύκοι στὴν ἐποχὴν μας εἶναι οἱ χιλιασταί, μιὰ παράξενη θρησκεία ποῦ βγήκε ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ καὶ ἀπ' ἐκεῖ διευθύνεται. Εἶναι οἱ αὐτονομαζόμενοι «Διεθνῆς Σύνλογος Σπουδαστῶν τῆς Γραφῆς» ἢ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά».

*

Ἐλέγοντο πρῶτα Χιλιασταί. Ἀλλὰ διὰ λόγους σκοπιμότητος—ἐπειδὴ τοὺς ἔμαθε πιά ὁ λαὸς—ἀλλάξαν τὸ ὄνομά των, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἀλλάξουν τὰς ἀντιχριστιανικὰς των ἰδέας. Καὶ ἐπραγματοποιήθη ἔτσι εἰς αὐτοὺς ἡ λαϊκὴ παροιμία «ὁ λύκος τὴν τρίχα ἀλλάζει, τὴν γνώμη δὲν ἀλλάζει». Τώρα λοιπόν, διὰ νὰ σκεπασθοῦν, ἀρέσκονται νὰ ὀνομάζωνται «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά». «Χριστιανοί» κ.λ.π.

Ἔργάζονται μὲ διαφόρους ἀπεσταλμένους, μὲ συγκεντρώσεις, ἀλλὰ καὶ μὲ βιβλία καὶ φυλλάδια, ποῦ πολλὰ τὰ σκορπί-

«Καὶ ὅς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου,
οὐκ ἔστι μου ἄξιος»
(Ματθ. 10, 38)

ζουν δωρεάν, για να διαδώσουν την θρησκείαν των και την πλά-
νην των.

Τὰ κυριώτερα βιβλία και φυλλάδιά των ἔχουν τὰ ἐξῆς
ὀνόματα:

«**Ἡ Σκοπιά**». «**Εὐύνα**». «**Ἐγέρθητε ἐκ τοῦ ὕπνου**». «**Οἱ
μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά**». «**Ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς**». «**Ποῦ εἶ-
ναι οἱ νεκροί**». «**Ἀπελευθέρωσις**». «**Κυβέρνησις**». «**Καταλλαγὴ**».
«**Δημιουργία**». «**Ἡ Κιθάρα τοῦ Θεοῦ**». «**Ποιὸς θὰ κυβερνήσῃ τὸν
κόσμον**». «**Ἐξουσία και εἰρήνη**». «**Αἷτια τοῦ θανάτου**». «**Θρη-
σκεία**» κ.λ.π.

★

Αἱ κυριώτεροι αἰρέσεις και πλάναι, ποῦ περιέχουν τὰ βι-
βλία των, εἶναι αὐταί:

1. Δὲν παραδέχονται, ὅτι ὁ Χριστός εἶναι Θεός, ὁμοούσιος
μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα, ὅπως διδάσκουν αἱ Γραφαὶ και ὅπως πα-
ραδέχεται ἕξ ἀρχῆς ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Θεωροῦν τὸν Χρι-
στὸν ὡς ἀνώτερον κτίσμα τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἐπίστευεν ὁ Ἄρειος.

2. Δὲν παραδέχονται τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
ματος, και ἐπομένως συνεχίζουν τὴν ἀρχαίαν αἵρεσιν τῶν Πνευ-
ματομάχων.

3. Δὲν παραδέχονται τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ἀλλὰ παραδέχον-
ται τὸν Θεὸν μονοπρόσωπον, ὅπως οἱ Ἑβραῖοι.

4. Διδάσκουν ὅτι, ὅταν ἐσαρκώθη ὁ Χριστός, ἡ πνευματικὴ
Αὐτοῦ φύσις μετεβλήθη και ἔγινε καθαρὰ ἀνθρωπίνη. Ὡστε ὁ
Χριστός ἦταν, κατ' αὐτοὺς, ἀπλοῦς ἄνθρωπος και ὄχι Θεάνθρωπος.

5. Δὲν παραδέχονται πραγματικὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ.
Λέγουν ὅτι ἀνεστήθη πνευματικῶς, ὄχι μὲ τὸ σῶμά Του, και ὅτι
μετὰ τὴν ἀνάστασίν Του ἔθεοποιήθη.

6. Διδάσκουν, ὅτι ὁ Χριστός, προτοῦ νὰ ἐνανθρωπήσῃ, ἤμπο-
ροῦσε και ν' ἀποθάνῃ. Ἐπίσης νομίζουν, ὅτι εἰμπορεῖ ν' ἀποθά-
νουν και οἱ ἅγιοι ἄγγελοι και ὅτι ὁ σατανᾶς θ' ἀποθάνῃ μίαν
ἡμέραν!

7. Δὲν παραδέχονται, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ψυχὴν ἄυλον και
ἀθάνατον, ἀλλὰ ὅτι εἶναι ἀπλούστατα ἓνα ζῶον τελειότερον
ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα!

8. Δὲν παραδέχονται κόλασιν αἰώνιον, ὅπως διδάσκει ἡ Ἁγία
Γραφή, ἀλλὰ ἐξαφανισμόν τῶν ἀμαρτωλῶν.

Και τί νὰ πρωτοειπῇ κανεὶς γιὰ τοὺς συλλέκτας αὐτοὺς
τῶν αἰρέσεων! Δὲν πιστεύουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν παρα-
δέχονται τὰ μυστήρια, δὲν θέλουν τοὺς ἱερεῖς, διαστρέφουν κατὰ
τὸν ἐλεεινότερον τρόπον τὴν Ἁγ. Γραφήν. Εἶναι ψευδολόγοι και
πλάνοι τοῦ χειροτέρου τύπου. Εἶναι συκοφάνται και ὕβρισται.
Ἐβρίζουν τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ὡς ψεύστας και ἀπατεῶ-
νας, διότι παρέδωσαν τάχα εἰς τὸν λαὸν δόγματα, τὰ ὁποῖα
ἐγνώριζαν καλά, ὅτι δὲν ἦσαν ἀληθινὰ. Χαρακτηρίζουν τὴν ἐπο-
χὴν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ὡς περίοδον τοῦ Ἀντιχριστοῦ.
Συκοφαντοῦν τὴν Ἐκκλησίαν, ὅτι διδάσκει πῶς ὁ ἄνθρωπος κατὰ-
γεται τάχα ἀπὸ πίθηκον! Και ἐνῶ τέτοιες ὕβρεις γράφουν ἐναν-

«Ἡ τί θώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;»

(Ματθ. 16, 26)

τίον τῶν Πατέρων—τὸν μέγαν Ἀθανάσιον τὸν ὀνομάζουσαν στόμα τῆς πλάνης καὶ ὑπηρετήν τοῦ Ἀντιχρίστου—τὸν διαβόητον αἰρετικὸν Ἄρειον τὸν ὀνομάζουσαν «ἄγγελον» καὶ «εὐγενῆ ἄνδρα ἔχοντα ὀξεῖαν τὴν μάχαιραν τοῦ λόγου». Δηλαδή λέγουσαν τέτοια ἐξωφρενικά πράγματα οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ποῦ μονάχα ἀνισόρροποι ἢ καταχθόνιοι ἀντίχριστοι μποροῦν νὰ τὰ ποῦν. Καὶ ὕστερα ἔρχονται νὰ μᾶς διδάξουσιν τὴν ἀληθινὴν πίστιν! Εἶναι νὰ τραβᾷ κανεὶς τὰ μαλλιά του μὲ τὴν ἀναίσχυντον ὑποκρισίαν τῶν παραστρατημένων αὐτῶν ἀνθρώπων.

*

Ὅλα αὐτὰ ἀποδείχνουσιν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ περιεμάζουσιν ὅλας τὰς αἰρέσεις καὶ πλάνας τῆς ἀρχαιότητος, γιὰ νὰ πλάσουσιν μίαν νέαν θρησκείαν, τάχα χριστιανικὴν, καὶ νὰ πλανήσουσιν τοὺς χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Εἶναι λοιπὸν «ἔργαται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ», ὅπως λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, πραγματικοὶ «ἀντίχριστοι», κατὰ τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Εἶναι ἀντίθετοι πρὸς ὅλας τὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τοῦ κόσμου καὶ θεωροῦνται παντοῦ ἐπικίνδυνοι.

Ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι ἀναρχικοί. Ἐργάζονται ὄχι μόνον ἀντιχριστιανικῶς ἀλλὰ καὶ ἀντικοινωνικῶς καὶ ἀντεθνικῶς. Δὲν ἀνέχονται καμμιὰ ἄλλη πολιτικὴ κυβέρνησιν στὸν κόσμον αὐτόν. Ὅλες αἱ κυβερνήσεις, παλιᾶς καὶ σημερινῆς, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἑβραϊκὴν, εἶναι διαβολικῆς, εἶναι ὄργανα τοῦ Σατανᾶ! Τὸ λένε καθαρά τὰ βιβλία τους. «Αἱ κυβερνήσεις τῆς γῆς—γράφουσιν—ἐκτὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ἀπετέλεσαν πάντοτε τὴν ὀρατὴν ὀργάνωσιν τοῦ Σατανᾶ!» Καὶ ἐπομένως, δὲν πρέπει νὰ ὑπακούουσιν οἱ πολῖτες στὴς νόμιμες κυβερνήσεις των, ἐκτὸς ἂν εἶναι... ἑβραϊκῆς.

Αὐτὰ, καὶ ἄλλα παρόμοια, εἶχεν ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ Εἰσαγγελία Ἐφεσῶν Αἰγαίου, ὅταν ἔγραφε πρὸς τοὺς ἄλλους Εἰσαγγελεῖς, ὅτι «ὁ Ἰουδαϊσμός καὶ ὁ χιλιασμός ἐπιδιώκουσαν τὴν ἰδρυσιν ἐπιγείου καὶ παγκοσμίου Ἰουδαϊκοῦ βασιλείου, ἐπιδιώκουσαν δηλαδή «πολιτικούς σκοπούς». Καὶ πολὺ σωστά ἀνώτατος δικαστικὸς λειτουργὸς τοὺς ἔχαρακτήρισεν «ὡς καρκίνωμα τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας».

*

Προσέχετε λοιπὸν. Μὴ πηγαίνετε ποτὲ στὰς συνάξεις καὶ ὀμιλίας των. Μὴ τοὺς δέχεσθε στὸ σπιτί σας. Μὴ διαβάζετε τὰ βιβλία καὶ τὰ φυλλάδιά των. Μὴ τοὺς πλησιάζετε. Μὴ τοὺς συναστρέφεσθε. Μὴ ἔχετε συναλλαγὰς μαζί των. Διαφωτίσατε καὶ τοὺς ἄλλους γύρω σας, διὰ νὰ μὴν πέσουν στὰ δίκτυα τῆς ξένης αὐτῆς καὶ ἀντιχριστιανικῆς προπαγάνδας. Φανερώσατε τὴν ἀθλιότητα καὶ τοὺς σκοπούς των. Ἀποκαλύψατέ τους καὶ ματαιώσατε τὴν προπαγάνδαν των. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνοῦμε ὅτι εἶναι «λύκοι ἄρπαγες», ποῦ ἔρχονται μὲ ἔνδυμα προβάτου διὰ νὰ κατασπαράξουσιν τὰ πρόβατα καὶ νὰ διαλύσουσιν τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ.

† Ὁ Φθιώτιδος ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

«Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιώσῃ;»
(Ματθ. 16, 26)

2ον

Εἰς τὴν Κυριακὴν τῶν ἁγίων Πάντων (31 Μαΐου 1953)

«Οἱ Ἅγιοι Πάντες διὰ πίστεως κατη-
γωνίσαντο βασιλείας...». (Ἐβρ. 11,33).

Ἴδου οἱ καρποὶ τῶν δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῶν ἁγῶνων τῆς ἐπὶ τῆς γῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ὀλόκληρον «νέ-
φος» ἡρώων τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης παρουσιάζεται σήμε-
ρον ἔμπρὸς μας, ὀλόκληρον «νέφος», δηλαδή ἀνθρώπων, πού
ἔτελειοποιήθησαν μετὰ τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐτήρησαν εἰς
τὴν ζωὴν τῶν τὸν κανόνα τῆς ἀγάπης, καὶ ἔτσι ἐπραγματοποίη-
σαν τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεώς των.

Μετὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἁγίων Πάντων, σήμερον ἡ Ἐκκλησία
μας κλείει ὄλην τὴν περίοδον τῶν κινητῶν λεγομένων ἑορτῶν,
τοῦ Τριωδίου (πρὸ τοῦ Πάσχα) καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου (μετὰ τὸ
Πάσχα), εἰς τὰς ὁποίας μᾶς ἐπαιδαγώγησε μετὰ τὴν παράστασιν
τοῦ μεγάλου μυστηρίου τῆς Θείας Οἰκονομίας δηλαδή τοῦ σω-
τηρίου ἔργου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

★

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὕας, τῶν Πρωτοπλάστων,
πού ἐξωρίσθησαν ἀπὸ τὸν Παράδεισον διὰ τὴν ἰδικὴν των παρα-
κοήν, ἀπολαμβάνουν τώρα τὴν θείαν μακαριότητα, χάριν τῆς
«μῶχρι θανάτου» ὑπακοῆς τοῦ Χριστοῦ. Τὸ αἷμα τῆς σταυρικῆς
θυσίας ἐκαθάρισε τὴν ἁμαρτίαν, πού ἐφόρεσεν ὁ Ἀδὰμ μαζί μετὰ
τὸν «δερμάτινον χιτῶνα», καὶ τὸν «δερμάτινον» αὐτὸν χιτῶνα
ἀντικατέστησε τώρα ὁ «φωτεινὸς χιτῶν» τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.
Ἐκεῖνοι, πού ἔτσι καθαρίζονται, γίνονται μετὰ τὰ ἔργα των ἄξιοι
τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Καὶ οἱ σήμερον δοξαζόμενοι Ἅγιοι Πάντες
εἶναι οἱ ἄνθρωποι, πού ἐχρησιμοποίησαν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς
τὴν ζωὴν των καὶ ἀπέδειξαν πόσον μεγάλη εἶναι τῆς πίστεως
ἡ δύναμις.

Φαντασθῆτε, λέγει ἕνας Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας μας, μίαν
ποίμνην ἀπὸ ἡσυχᾶ καὶ ἄκακα πρόβατα. Καὶ κατόπιν, πολυά-
ριθμα λεοντάρια, πού μετὰ τὴν μεγαλυτέραν ὀρμὴν, πού τοὺς ἔχει
δώσει ἡ φύσις, ρίχνονται κατ' ἐπάνω εἰς τὰ πρόβατα, διὰ νὰ τὰ
κατασπαράξουν. Καὶ φαντασθῆτε ἀκόμα τὰ πρόβατα αὐτά, τὰ
ἄκακα καὶ ἀδύνατα, ὅχι μόνον νὰ ἀντισταθοῦν μετὰ τὴν δύναμιν εἰς
τὰ λεοντάρια αὐτά, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ νικήσουν καὶ νὰ τὰ δαμά-
σουν. Σκεφθῆτε αὐτό, μετὰ ὄλην τὴν παράδοξόν του ἐμφάνισιν,
καὶ ἔχετε ἐνώπιόν σας τὴν εἰκόνα τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Χρι-
στιανισμοῦ, τῆς νίκης τοῦ Εὐαγγελίου ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν καὶ
τῶν διωκτῶν του.

★

Πόσον μεγάλας δυσκολίας δὲν εὗρηκε πράγματι τὸ Εὐαγ-

«Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ἀγαθὰ».
(Ματθ. 12, 35)

γέλιον κατὰ τὴν διάδοσίν του εἰς τὸν κόσμον! Πόσους διωγμοὺς δὲν ὑπέστησαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβον, μὲ τὸν λόγον, ἢ μὲ τὸ αἷμα, ἢ μὲ τὸν ὄσιον καὶ ὑποδειγματικὸν βίον των, νὰ τὸ κηρύξουν! Τί δὲν ὑπέστησαν, καὶ τί δὲν ἤκουσαν! Καὶ ὅμως ἰδοὺ σήμερον ἡ Ἐκκλησία, ἐπιδεικνύουσα καὶ τιμῶσα τῶν Ἁγίων Πάντων τὰ κατορθώματα, παρέχει διὰ τῆς ἑορτῆς αὐτῆς μίαν νέαν ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ, τοῦ θείου τῆς Ἰδρυτοῦ: «Ὅστις πιστεύει εἰς ἐμέ, θὰ κάμῃ καὶ αὐτὸς τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ κάμνω, καὶ μεγαλύτερα ἀπὸ αὐτὰ ἀκόμη...»

Διότι πῶς ἔγιναν τὰ κατορθώματα αὐτὰ τῶν Ἁγίων, μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι γεμάτη ἡ Ἐκκλησία μας; Πῶς οἱ ἅγιοι ἄνδρες καὶ αἱ ἅγιοι γυναῖκες ἔκαμψαν τοῦ δημίου τὸ ξίφος, ἔφραξαν τῶν ψευδοσόφων τὸ στόμα, ἐνίκησαν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν τὴν δύναμιν;

«Διὰ πίστεως», λέγει ἡ Ἁγία Γραφή. Ἰδοὺ ἡ μόνη ἀπάντησις. Πίσω ἀπὸ κάθε ἀνθρωπίνην πράξιν, ἄλλως τε, πραγματικῶς μεγάλην καὶ θαυμαστήν, πίσω ἀπὸ κάθε πραγματικὸν κατόρθωμα, θὰ ἴδῃτε τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστόν, τὴν πίστιν, ἡ ὁποῖα ἐμπνέει, ἐνδυναμώνει, συντρίβει ἐμπόδια, κάμνει τὰ ἀδύνατα δυνατά.

«Διὰ πίστεως». Αὐταὶ αἱ δύο λέξεις μᾶς δείχνουν καὶ σήμερον τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν. Μήπως καὶ σήμερον, εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ὅπου ἡ κακία καὶ ἡ δυστυχία (αἱ δύο ἀχώριστοι σύντροφοι) κυριαρχοῦν, δὲν ἔχομεν καὶ πάλιν ἐμπρὸς μας ἐπίσης μεγάλα ἐμπόδια νὰ υπερπηδήσωμεν, ἐξ Ἰσοῦ μεγάλας δυσκολίας νὰ νικήσωμεν, ἐφόσον εἰμεθα ἀποφασισμένοι νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Χριστόν;

★

«Διὰ πίστεως». Ἔτσι θὰ νικήσωμεν εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα. Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη μέθοδος. Διὰ πίστεως. Αἱ δυσκολίαι εἶναι καὶ σήμερον μεγάλαι, ὅπως καὶ ἄλλοτε. Ἄλλ' ἡ ἰδία πίστις, ἡ ὁποῖα ἐνεψύχωσε καὶ ἐνεδυνάμωσε τὴν ἐνδοξον στρατιάν τῶν Ἁγίων, ἡ ἰδία πίστις θὰ δώσῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τὴν δύναμιν, ποῦ θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ τὴν νίκην, καὶ μαζὶ μὲ αὐτὴν καὶ τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν, τὴν πραγματικὴν χαράν.

«Ἄν πιστεύῃς, ὅλα εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν πιστεύοντα».

(«Δελτίον Θ. Κηρύγματος» τῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης. Ἰούνιος 1949)

3ον

Εἰς τὴν Β' Κυριακὴν τοῦ Ματθαίου (7 Ἰουνίου 1953)

«Λεῦτε ὀπίσω μου...» (Ματθ. 8'. 19)

Ἡ πρόσκλησις, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς τέσσαρας πρώτους μαθητάς Του, κατὰ τὴν σημερινὴν εὐαγγελί-

«Καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά».
(Ματθ. 12, 35)

κὴν περικοπὴν (Ματθ. δ'. 18-23), ἀπευθύνεται πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους. "Ἄς ἴδωμεν α') τὸ περιεχόμενον τῆς καὶ β') τὰς εὐκαιρίας, διὰ τῶν ὁποίων ἡ κλήσις αὕτη ἔρχεται καὶ μέχρις ἡμῶν.

α'.

«Δεῦτε ὀπίσω μου» εἰς τὰς τρεῖς αὐτὰς λέξεις περιλαμβάνεται ὁλόκληρον τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀτομικῆς σωτηρίας, διότι «Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ» (Α'. Πητρ. β' 21). Καὶ ἐπιθυμεῖ ὁ Κύριος νὰ δεχθῶμεν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο «μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης», ἀλλ' ὅπως διόλου ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως· «ὅστις θέλει... (Μαρκ. η' 34).

Ἐκουσία ὑποταγὴ τῆς ἰδικῆς μας θελήσεως εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅπως ὑπέδειξε καὶ ἐπραγματοποίησεν αὐτὸ εἰς τὴν ζωὴν Του ὁ Χριστὸς, μίμησις, θὰ ἡδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, τοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο εἶναι τὸ περιεχόμενον τῆς κλήσεώς μας. Καλοῦμεθα νὰ μιμηθῶμεν τὸ τέλειον πρότυπον τοῦ Θεανθρώπου, ὁ ὁποῖος «ἐγένετο ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ (Φιλιπ. β' 8), καὶ νὰ σταυρωσῶμεν καὶ ἡμεῖς τὸν «παλαιὸν ἡμῶν ἄνθρωπον» (Ἐφεσ. δ' 22, Κολοσ. γ' 9), τὸν ἄνθρωπον τῆς ἀμαρτίας.

Ἡ πρόσκλησις ἔρχεται κατ' εὐθείαν ἀπὸ Ἐκείνου, ποὺ ἐπραγματοποίησε τὸ ἰδανικόν, εἰς τὸ ὅποιον μᾶς καλεῖ. Ὁ Χριστὸς ὁ ἴδιος καλεῖ μὲ τὸ θάρρος ἐκεῖνο, ποὺ ἀντλεῖ ἀπὸ τὴν πιστὴν τήρησιν τοῦ ἰδανικοῦ Του, μὲ τὸ ἴδιον θάρρος, μὲ τὸ ὅποιον ἠρώτα, «τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἀμαρτίας» (Ἰω. η' 46), μὲ τὸ ἴδιον θάρρος, μὲ τὸ ὅποιον ἔλεγεν «ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου» (Αὐτόθ. 12. θ' 15. ιβ' 46), «ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς» (Αὐτόθ. στ' 48. 51), «ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ» (Αὐτόθ. ιδ' 6), «ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ» (Αὐτόθ. ια' 25)... Ζητεῖ νὰ ἀκολουθήσωμεν, ὄχι κάποιον χιμαιρικὸν ἰδεῶδες, ἀλλὰ μίαν πραγματικότητα, τὴν ὅποιαν ὁ ἴδιος ἔζησε· καὶ τίθεται ὁ ἴδιος ἔμπρός, ὄχι ἕνας οἰοσδήποτε ἥρωος ἢ διδάσκαλος, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τοῦτο, διὰ νὰ μᾶς κάμῃ μετόχους τῆς νίκης καὶ τῆς δόξης τῆς ἰδικῆς Του (Ἰω. ιζ' 22).

β'.

Οἱ τέσσαρες πρῶτοι μαθηταὶ εἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ κληθῶσιν ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ στόμα τοῦ θείου Λυτρωτοῦ καὶ «ἠκολούθησαν αὐτῷ», ἐγκαταλείψαντες καὶ πλοῖα καὶ δίκτυα, καὶ τὸν πατέρα ἀκόμη. Ἐγνώριζον ἐκεῖνοι νὰ ἀποδίδουν εἰς κάθε ἀντικείμενον ἀγάπης τὴν πρέπουσαν ἀξίαν καὶ, μόλις εἶδον τὸν Χριστόν, ἐπέισθησαν, ὅτι εἰς Αὐτὸν ἀνῆκεν ὁλόκληρος ἡ ἀγάπη τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας.

Ἀλλὰ ἡ κλήσις ἔρχεται καὶ μέχρις ἡμῶν καὶ ἔχομεν καὶ ἡμεῖς τὰς εὐκαιρίας, διὰ νὰ δεχθῶμεν ἢ νὰ περιφρονήσωμεν τὴν κλήσιν τοῦ Θεοῦ.

«Πᾶν ρῆμα ἀργόν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως». (Ματθ. 12, 36)

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ περιμένῃς ὅτι θ' ἀκούσῃς τὴν κλῆσιν εἰς κάποιαν ἐξαιρετικὴν μόνον περίπτωσιν τῆς ζωῆς σου. Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ ἐδέχθησαν τὴν κλῆσιν εἰς μίαν στιγμὴν πάρα πολὺ συνήθη δι' αὐτοὺς· ἐνῶ ἐψάρευαν οἱ μὲν, ἐν ᾧ διώρθωναν τὰ δίκτυά των οἱ ἄλλοι. Ἡ κλῆσις ἔρχεται εἰς οἰανδήποτε στιγμὴν τῆς ζωῆς καὶ εἶναι κατάλληλος διὰ νὰ τὴν δεχθῶμεν ἢ οἰανδήποτε στιγμὴν τῆς ζωῆς μας, ἀρκεῖ νὰ θέλωμεν νὰ προσέξωμεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς.

Ἡ Ἐκκλησία, μὲ ὄλας τὰς εὐκαιρίας, ποὺ μᾶς παρέχει (Λατρεία, Μυστήρια, Κήρυγμα) ἢ συνειδησίς μας μὲ ὄλα τὰ δαγκώματα, μὲ τὰ ὁποῖα μᾶς ὑπενθυμίζει τὴν ἔνοχὴν μας· τὸ φυσικὸν κακὸν (θεομηνία, πτωχεῖα, ἀσθένεια, θάνατος), τὸ ὅποιον διαρκῶς μᾶς ὑπενθυμίζει τὴν μηδαμινότητά μας· ὁ πόνος ποὺ αἰσθανόμεθα διὰ τὸν ἄχαριν καὶ σκληρὸν, χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἀγῶνα κατὰ τῆς ἁμαρτίας· ὄλα αὐτὰ εἶναι τὰ ὄργανα, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Χριστὸς μᾶς καλεῖ. «Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι καγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς» (Ματθ. ια' 29).

Εἰς τὰς στιγμὰς τῆς χαρᾶς μας, τῆς λύπης μας, τοῦ πόνου μας, τῆς εὐτυχίας μας, τῆς δυστυχίας μας, εἰς τὰς στιγμὰς τῆς ἐργασίας μας καὶ τῆς ἀναπαύσεώς μας, εἰς τὴν ἀτομικὴν μας ζωὴν, εἰς τὴν οἰκογενειακὴν μας ζωὴν, εἰς τὴν κοινωνικὴν μας δρᾶσιν, παντοῦ μᾶς παρουσιάζονται αἱ εὐκαιρίαι τῆς κλήσεως καὶ μὲ διάφορα μέσα ἐπαναλαμβάνει καὶ πρὸς ἡμᾶς ὁ Χριστὸς τὴν ἰδίαν γλυκεῖαν καὶ παρήγορον πρόσκλησιν: «Δεῦτε ὀπίσω μου».

★

Δὲν ὑπάρχει ὠραιότερον πρᾶγμα, ἀπὸ τὸ νὰ πειθαρχήσῃ κανεὶς εἰς τὴν φωνὴν αὐτὴν καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς ὑψίστης χαρᾶς καὶ τῆς γαλήνης, ποὺ δίδει ἡ μίμησις τοῦ θείου προτύπου, τοῦ Χριστοῦ. Σήμερον, παρὰ ποτὲ ἄλλοτε, ἔχομεν ἀνάγκην τῆς γαλήνης καὶ τῆς ἀναπαύσεως, ποὺ μᾶς προσφέρει δωρεὰν ὁ Χριστὸς, ἐν τῷ μέσῳ τῆς τρικυμίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ἐξαπολύσει ἐπάνω μας ὁ κόσμος. «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ—λέγει—ὅτι πρῶτος εἰμι καὶ ταπεινὸς τῆ καρδία, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν» (Ματθ. ια' 29).

4ον

Εἰς τὴν Γ' Κυριακὴν τοῦ Ματθαίου (14 Ἰουνίου 1953)

«Οὐδεὶς δύναται δυσεὶ κυρίοις δουλεῦν...» (Ματθ. στ' 24)

Μὲ ὅσα ὁ Κύριος σήμερον διδάσκει εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν εὐαγγελικὴν περικοπὴν (Ματθ. ζ'. 23-34) λύει ἅπαξ καὶ διὰ παντός ἓνα σπουδαιότατον ζήτημα, ποὺ, ἐν τούτοις, παραμένει ἄλυτον εἰς τὴν ζωὴν, πολλῶν σημερινῶν χριστιανῶν. Διὰ νὰ δεχθῆ κανεὶς τὴν κλῆσιν τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, ὀφείλει νὰ κάμῃ

«Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιοθῆσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθῆσῃ».
(Ματθ. 12, 37)

ἀπόλυτον τὴν ἐκλογὴν τοῦ καὶ νὰ λάβῃ ἀπόφασιν ὀριστικὴν. Δὲν χωροῦν συμβιβασμοὶ εἰς τὴν ζωὴν τὴν χριστιανικὴν καὶ δὲν ὑψάσαι νὰ εἶσαι ὁπαδὸς τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἐξακολουθῆς συγχρόνως νὰ ὑπακούῃς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κόσμου. «Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυριοὶς δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ τοῦ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ» (Αὐτόθι 24).

α'.

Ἐπάρχουν πολλοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι νομίζουν, ὅτι ἡμποροῦν νὰ εἶναι καλοὶ χριστιανοὶ καὶ συγχρόνως «νὰ τὰ ἔχουν καλὰ καὶ μετὸν κόσμον», ὅπως συνήθως λέγομεν. Εἰς αὐτὸ ὀφείλεται τὸ ἄτοπον ἐκεῖνο φαινόμενον, ποῦ παρουσιάζεται σχεδὸν καθημερινῶς ἐνώπιόν μας, νὰ ὑπάρχουν δηλαδὴ χριστιανοί, ποῦ πιστεύουν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ὁμῶς νὰ μὴ ὑπάρχουν χριστιανοί, ποῦ νὰ ἀνήκουν εἰς τὸν Χριστόν. Συμβαίνει δὲ πολλακτῶς εἰς κοινωνίας, ποῦ λέγονται χριστιανικαί, νὰ βλέπωμεν μίαν ζωὴν ἐντελῶς ξένην ἢ καὶ ἀντίθετον πρὸς τὴν ζωὴν τὴν χριστιανικὴν, χωρὶς καὶ νὰ ἡμπορῇ νὰ βεβαιώσῃ κανεὶς, ὅτι εἰς τὰς κοινωνίας αὐτὰς θὰ ἦτο ἀνεκτὸν οἰονδήποτε κίνημα ἀντιχριστιανικόν.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀκριβῶς εὐρίσκεται ἡ τραγικὴ παρεξήγησις. Ἀπατῶνται οἱ ἴδιοι, μετὰ τοὺς συμβιβασμοὺς των, νομίζοντες ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ ἀπατοῦν καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκοντες, μετὰ τὸ παράδειγμά των, ἓνα τελείως παραμορφωμένον καὶ ἐντελῶς ἀγνωρίστον χριστιανισμόν!

Συμβαίνει εἰς χριστιανικὰς λεγομένας κοινωνίας νὰ συναντᾶται κάποιον μίγμα χριστιανικῶν ἐθίμων καὶ εἰδωλολατρικῶν προλήψεων, χριστιανικῶν θεωριῶν καὶ κοσμικωτάτων ἀντιλήψεων, πίστεως καὶ ἀπιστίας, εὐσεβείας καὶ δεισιδαιμονίας... Καταντᾷ μάλιστα ἡ κατάστασις αὐτὴ μέχρι τοῦ σημείου νὰ μὴ εἶναι πιστευτὸς ὁ ἀληθινὸς χριστιανισμὸς, τὸ γνήσιον φρόνημα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀντικαθιστᾷ, κάποτε ἢ δεισιδαιδονία, καὶ ὁ χυδαιότερος πρακτικὸς ὕλισμὸς.

Ἐπάρχουν ἄνθρωποι, ποῦ νομίζουν ὅτι εἶναι χριστιανοὶ καὶ ὁμῶς ζοῦν ὅπως, ἴσως, δὲν ἐζοῦσαν μήτε οἱ χειρότεροι εἰδωλολάτραι, καὶ συμπεριφέρονται, ὅπως δὲν συμπεριφέρονται, ἴσως, οἱ φανατικώτεροι ὕλισται, θρησκευοῦν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἔάν ἦσαν οἱ χυδαιότεροι «φетиχισταί»...

Ὅλοι αὐτοὶ δὲν ἡμποροῦν νὰ ἔχουν καμμίαν σχέσιν μετὰ τὸν Χριστόν.

β'.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ποῦ ἐξεκίνησαν ἀπὸ μίαν καλὴν διάθεσιν καί, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἀπέκλιμαν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν καλῶν των προθέσεων,

«Τὰ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, καὶ κείνα κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον».
(Ματθ. 15, 18)

ἦλθαν εἰς συμβιβασμούς με τοὺς ἑαυτοῦς των καὶ με τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος τούτου, ἔχομεν τὴν χειροτέραν τραγωδίαν, ποῦ θὰ ἠδύνατό ποτε νὰ ζήσῃ μία ἀνθρωπίνη ψυχὴ. Ἐνῶ δηλαδὴ ἡ δυστυχία, ποῦ ἔρχεται μαζί με τὴν ἁμαρτίαν, δὲν παύει διόλου εἰς αὐτοὺς νὰ ὑπάρχῃ, διότι ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν ἀκόμη ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἔχουν συγχρόνως οἱ ἀνθρωποὶ αὐτοὶ καὶ τὸ βάρδιον τῆς ματαιοπονίας διὰ τὴν ἀρετὴν. Διότι ἡ ἀρετὴ δὲν πραγματοποιεῖται κομματάκια-κομματάκια καὶ ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἀποτελεῖται εἰς τὴν οὐσίαν του ἀπὸ μερικὰς μόνον λεπτομερειάς. «Τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας; τίς δὲ κοινωνία φωτὸς πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελιάρ;» (Β' Κορινθ. στ' 14, 15).

Ὁφείλει λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐκλέξῃ καὶ ν' ἀποφασίσῃ καὶ ἡ ἐκλογὴ του καὶ ἡ ἀπόφασίς νὰ εἶναι ἀπόλυτος καὶ τελειωτικὴ. Συμβιβασμοὶ καὶ ταλαντεύσεις δὲν ἔχουν θέσιν εἰς μίαν ἀληθῶς χριστιανικὴν ζωὴν.

Δὲν ὑπάρχει ἡ δυνατότης νὰ ἔχῃς τὸν ἕνα πόδα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὴν ὁδὸν τῆς κακίας, διότι εἶναι τελείως ἀντίθετος ὁ δρόμος τοῦ Οὐρανοῦ ἀπὸ τὸν δρόμον τοῦ Ἄδου. Δὲν δύνασαι ν' ἀγαπᾷς καὶ τὸν Χριστὸν καὶ τὰς ἁμαρτωλάς σου συνηθείας, νὰ θέλῃς ν' ἀνήκῃς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ νομίζῃς, ὅτι δύνασαι νὰ ἀκολουθῆς καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἁμαρτωλοῦ αἰῶνος. Ὅσοι ἀνήκουν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν εἶναι πλέον «ἐκ τοῦ κόσμου» καὶ διὰ τοῦτο γίνονται μισητοὶ ἀπὸ τὸν κόσμον (Ἰω. ιε' 19).

Δὲν ἱκανοποιεῖται ὁ Θεὸς με ὀλίγην ἀγάπην· ἀπαιτεῖ δλόκληρον τὴν ἀγάπην μας, «ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου» (Μάρκ. ιβ' 30). Δὲν ἐπιτρέπει ὁ Χριστὸς νὰ μᾶς ἀποσχολῇ, ὡς νὰ ἦτο κάτι πάρεργον, ἡ μέριμνα περὶ τοῦ αἰώνιου μέλλοντός μας εἰς τὰ διαλείμματα μόνον τῶν κοσμικῶν μας φροντίδων καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν μας ἐπιδιώξεων· ἀπαιτεῖ νὰ ἔχωμεν πρώτην καὶ κυρίαν τὴν μέριμναν περὶ «τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς δικαιοσύνης Αὐτοῦ» (Ματθ. στ' 33).

*

Ἄς μὴ αὐταπατάωμεθα λοιπὸν καὶ ἄς παύσωμεν ν' ἀπατῶμεν ἀλλήλους. «Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεῖν», καὶ ὁ ἐπιθυμῶν ν' ἀκολουθήσῃ τὴν κλήσιν τοῦ Χριστοῦ ὀφείλει ν' ἀποφασίσῃ, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ σχέσιν με τίποτε ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα, ὅσα θὰ ἠμποροῦσαν νὰ τὸν ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἔστω καὶ ἂν αὐτὰ τοῦ εἶναι τόσοσιν προσφιλεῖ, ὅσον οἱ στενωτέρου συγγενεῖς του (Αὐτοθ. ιθ' 5), ἔστω καὶ ἂν τοῦ εἶναι τόσοσιν χηρσίμα, ὅσον τὰ χρησιμώτερα μέλη τοῦ σώματός του (Αὐτόθι ε' 29-30). Οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι οἱ συμβιβασμοὶ καὶ αἱ ἀμφιταλαντεύσεις.

Ε. Γ. Μ.

«Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων».
(Ματθ. 16, 6)

ΑΠΟ ΤΟ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΝ ΣΥΝΑΞΑΡΙ

ΟΙΚ. ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Β'.

Καὶ μόνον τό, «ΠΡΟΚΡΙΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ», τὸ πιστοποιούμενον ὑπὸ τόσων καπεταναίων, ὑποχρεώνει τὴν ἐπαρχίαν ὀλόκληρον, καὶ τὸν ἱερὸν Κλῆρον τῆς Μητροπόλεως ὀλόκληρον, νὰ κάμουν κᾶτι ἀνάλογον μετὰς τὰς θυσίας τοῦ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, εἰς μνήμην τοῦ Παπα—Γεώργη.

Ἴδου καὶ ὁ υἱὸς καὶ «κληρονόμος» τοῦ ἄνω Ἐφημερίου, τί γράφει εἰς μίαν αἰτήσιν του. Δυστυχῶς δὲν ἐσώθησαν «τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα», διὰ νὰ μᾶς διαφωτίσωσι περισσότερον. Καὶ αὐτὸς ἀσφαλῶς, ὡς νεώτερος καὶ ὡς συνήθως γίνεται, θὰ ἔλαβε μέρος εἰς περισσότερας μάχας, καθοδηγούμενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς του.

«Ἐν Λάστῃ τῇ 10ῃ 9βρίου 1846.

Καὶ δι' ἐτέρας μου πρὸς τὴν Σὴν ταύτην Ἐπιτροπὴν ἀναφορᾶς μου ἀπὸ 15 Μαΐου ἐ. ἔ. διευθυνθείσης διὰ τῆς Β. Νομαρχίας Ἀρκαδίας, ἐκθέσας ἐμπεριστατωμένως τὰς μάχας εἰς τὰς ὁποίας παρευρέθην, ἀφ' ἧς ἤχησεν ἡ ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου σάλπιγξ, παρέστησα ὁ ὑποφαινόμενος κάτοικος τῆς κωμοπόλεως Λάστας, τῆς ἐπαρχίας Γόρτυνος, ὅτι δὲν ἀντημείφθην ἀναλόγως τῶν θυσιῶν μου τῶν στηριζομένων εἰς ἐπίσημα ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν τότε ἐπιτροπὴν παρουσίασα, καὶ διὰ τῆς παρούσης μου νομίζω ἀναγκαῖον νὰ ἐπαναλάβω τὴν αὐτὴν αἴτησιν, καθ' ὅσον πραγματικῶς συναισθάνομαι, ὅτι δὲν ἀντημείφθην ἀναλόγως διὰ τοῦ πρὸς ἐμὲ ἀπονεμηθέντος βαθμοῦ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ.

Αἱ μεγάλαι καὶ οὐσιώδεις ὕλικαι τε καὶ σωματικαὶ θυσίαι μου, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων μάλιστα εἶχον χαρακτηρισθῆ παρὰ μὲν τῆς κατὰ τὸ 1825 Κυβερνήσεως ὑποχιλίαρχος, παρὰ δὲ τοῦ ἀειμνήστου Καποδιστριαίου, ὡς ἀξιωματικὸς μετὰ μισθόν, στηρίζονται εἰς ἐπίσημα ἔγγραφα τοιαῦτα ὥστε ἀδιστακτικῶς πρέπει νὰ με κατατάξωσιν ἤδη, ἂν ὄχι εἰς τὴν τετάρτην, τοῦλάχιστον εἰς τὴν πέμπτην τάξιν τῶν ἀξιωματικῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἐγγράφων τούτων ὑπάρχουν γνωστὰ καὶ πρὸς τὸν ζῶντα ἀρχηγὸν κ. Ἰωάννην Θ. Κολοκοτρώνην, τὸν ὁποῖον ἐπικαλοῦμαι ὡς μάρτυρα διὰ νὰ βεβαιώσῃ οὗτος χάριν τῆς ἀλη-

«Τυφλὸς τυφλὸν εἰς ὁδηγῆ, ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται».
(Ματθ. 15, 14)

θείας τὰς σημαντικὰς θυσίας καὶ ἐκδουλεύσεις μου, καθόσον εἶχον διατελέσῃ ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ τε, καὶ τοῦ ἀοιδίου πατρὸς του, μὴ ὄντος δυστυχῶς εἰς τὴν ζωὴν διὰ τὰ ἐπικαλεσθῶ καὶ αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 12 τῶν πρὸς τὴν Σὴν ταύτην Ἐπιτροπὴν δοθειςῶν ὁδηγιῶν, γίνεται μὲν λόγος ὅτι μὴ ἀρκούντως δικαιωθείς δύναται νὰ παραπονεθῇ προσάγων ἀποδεικτικὸν τῶν ἐκδουλεύσεών του, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομίζω ὅτι ἰσχυρότερα ἔγγραφα ἀπὸ τὰ ἄλλοτε προσαχθέντα, ὡς ἐρρέθη, δὲν δύναμαι νὰ φέρω, ἐπομένως καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ εἰρημένου ἀρχηγοῦ κυρίου Ἰωάννου Θ. Κολοκοτρώνη, τὴν ὁποίαν ἐπεκαλέσθην νομίζω ἀναπληροῦ τὴν διάταξιν τῶν ὁδηγιῶν.

Τελευτῶν τὴν παροῦσαν μου εἶμαι εὐελπὶς ὅτι ἡ Σὴ αὕτη Ἐπιτροπὴ θέλει μὲ δικαιοσύνη ἀναλόγως τῶν ἐκδουλεύσεών μου, κατὰ τὴν αἴτησίν μου,

ὑποσημειοῦμαι εὐσεβάτως

ὁ εὐπειθέστατος

Ἰωάννης ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Παπαζαφειρόπουλος».

Καὶ ὁ μὲν ἄνω Παπα—Γεώργιος ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ, κατὰ τὸν Αὐγουστον (2α) τοῦ 1851 ἔτους, ἤτοι εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα πέντε (75) ἐτῶν, ὡς πληροφοροῦμεθα ἀπὸ μίαν αἴτησιν τοῦ υἱοῦ του, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος 1825, ὁ Παπα—Εὐστάθιος, Ἐφημέριος Στρεζόβης—Καλαβρύτων, ἐτελειώθη, ἐσφάγη διὰ μαχαίρας τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἰμβραήμ.

Ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ ἐγγράφου, ἡ οἰκογένεια, εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος θυσιασθέντος Παπα—Στάθη, ἤλλαξε τὸ ἐπώνυμον καὶ ἀντὶ τὰ νὰ ὀνομάζεται Δημητρακοπούλου, ἔλαβε τὸ ἐπώνυμον Παπασταθοπούλου. Καὶ εἰς τὸ χωρίον Δεσινὸν τῆς ἰδίας ἐπαρχίας εὐρίσκομεν μίαν ὁμοίαν οἰκογενειακὴν προᾶξιν. Ἡ οἰκογένεια Μαλλιδογιαννῆ ἔλαβε τὸ ἐπώνυμον Παπαχρηστοπούλου. Ἀπόγονοι τοῦ ἱερέως ἀγωνιστοῦ εὐρίσκονται εἰς Ἀμαλιάδα, Ἀθήνας καὶ Ἀμερικὴν.

Ὁ Παπα—Στάθης δὲν ἐπρόφθασε νὰ ζήσῃ μέσα εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐπολέμησε καὶ ἐφρονεῖσθῃ.

Ἴδου τὸ Συναξάρι του. Τὸ γράφει ὁ δήμαρχος Σοπωτοῦ τῶν Καλαβρύτων τῆς οἰκογενείας Πετιμεζᾶ.

«Ὁ Δήμαρχος Ἀρσανείας

πιστοποιεῖ

ὅτι ὁ φέρων τὸ ἀπὸ 13 θβρίου τρέχοντος μηνὸς πιστοποιη-

«Ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις».

(Ματθ. 11, 25)

τικὸν τοῦ στρατηγοῦ κυρίου Βασιλείου Πετιμεζᾶ, εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος υἱὸς τοῦ Εὐσταθίου Ἱερέως Δημητρακοπούλου, ὀνομαζόμενος Δημήτριος Ἱερεὺς Παπασταθόπουλος, καὶ ὡς τοιοῦτος γνήσιος υἱὸς καὶ κληρονόμος αὐτοῦ ἔχει καὶ χαίρει πάντα τίτλον καὶ δικαίωμα διὰ τὴν ζήτησιν ὅθεν ἀνήκει τὰς ἀμοιβὰς καὶ ἀποζημιώσεις, ἀπέναντι τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων, θυσιαῶν καὶ ἀγώνων τοῦ παρὰ τοῦ Ἰβραήμ Πασῖα ΣΦΑΓΕΝΤΟΣ πατρός του, ἥτοι τοῦ ἀνωθεν Εὐσταθίου ἱερέως Δημητρακοπούλου.

Εἰς ἔνδειξιν λοιπὸν δίδεται τὸ παρὸν ἐπίσημον ἔγγραφον τῆς ταυτότητος διὰ τὴν χρῆσιμειύσιν ὅθεν ἀνήκει.

Ἐν Σοπωτῷ τὴν 12ην 9βρίου 1846

Ὁ δημαρχῶν πάρεδρος

Ἀνδρέας Κ. Πετιμεζᾶς».

Καὶ συνεχίζει τὸ Συναξάριον ὁ στρατηγὸς Βασίλειος Πετιμεζᾶς, ὁ ὁποῖος ἐθαύμασε τὸν Ἐφημέριον πολεμοῦντα, τὸν Ἰουνιον τοῦ 1825, εἰς τὴν μάχην τῶν Τρικώρφων, μὲ τὸν «σπουδαῖον ὀπλαρχηγόν» καὶ συγγενῆ τοῦ Ἐφημερίου Γεώργιον Δημητρακόπουλον. Ἐφρονεῦθησαν καὶ οἱ δύο, μὲ ἄλλους πολλοὺς συγγενεῖς των πολεμοῦντες γενναίως.

Ἴδου καὶ ὁ στρατηγὸς καὶ μάρτυς τοῦ νεομάρτυρος Παπα—Στάθη.

Γράφει μὲ τὴν συνείδησίν του καὶ τὴν στρατιωτικὴν τιμὴν του τὰ ἑξῆς :

« Πιστοποιῶ

ὁ ὑποφαινόμενος, ὅτι ὁ Εὐστάθιος Ἱερεὺς Δημητρακόπουλος, γεννηθεὶς εἰς τὸ χωρίον Στρέζοβα ΕΦΟΝΕΥΘΗ εἰς τὴν μάχην τῶν Τρικώρφων, πολεμῶν κατὰ τοῦ Ἰβραήμ Πασῖα, ὡς στρατιώτης ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου...

Παρευρέθη πρότερον εἰς τὰς μάχας τῶν Καλαβρύτων, τοῦ Λεβιδίου καὶ ἄλλας...

Καλάβρυτα τῆ 13ην 9βρίου 1846

Βασίλ. Πετιμεζᾶς».

Ἄρα γε οἱ σημερινοὶ Ἐφημέριοι τῆς Στρέζόβης, γνωρίζουν τὴν θυσίαν τοῦ Παπα—Στάθη, καὶ μνημονεύουν, κατὰ τὴν 25ην Μαρτίου τοῦλάχιστον, τὸν Νεομάρτυρα :

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωθιερεὺς

«Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, μεταβήθῃ ἐντεῦθεν ἔκει, καὶ μεταθήσεται...»
(Ματθ. 17, 20)

ΛΥΣΙΣ ΑΠΟΡΙΩΝ

Ἑρωτήσεις:

1. Τί σημαίνει τό: «ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστά οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα», τοῦ Λουκ. 24, 39;

2. Ποῦ διέμενε ὁ Ἅπ. Παῦλος, ὅταν ἔγραφε τὰς Ἐπιστολάς του;

Π. Μιχαηλίδης Σακελλάριος

Ἐφημέριος Βελανιδίου

Ἀπαντήσεις:

1. Τὸ περὶ οὗ πρόκειται, χωρὶον ἀναφέρεται εἰς τὴν μετὰ τὴν Ἀνάστασιν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ συνηθροισμένους μαθητάς, τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως, «τῶν θυρῶν κεκλεισμένων» (Ἰωάν. 20, 19). Τότε οἱ μαθηταί, μὴ πιστεύσαντες ἀκόμη εἰς ὅσα παρὰ τῶν Μυροφόρων εἶχον ἀκούσει περὶ τῆς Ἀναστάσεως, κατεπαράχθησαν, ὅταν εἶδον ἐνώπιόν των ζῶντα τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἐν τῇ ταραχῇ των «ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν» (Λουκ. 24, 37). Ὁ Κύριος, διὰ νὰ τοὺς πείσῃ, ὅτι πράγματι εἶχε σωματικῶς ἀναστήθῃ καὶ παρίστατο ἐκεῖ μετὰ τὸ ὄλικόν Του σῶμα, μετὰ σάρκα καὶ μετὰ ὀστά, τοὺς προσεκάλεσε νὰ πλησιάσουν νὰ Τὸν ψηλαφήσουν καὶ νὰ βεβαιωθοῦν, «διότι τὸ πνεῦμα δὲν ἔχει σάρκα καὶ ὀστά, ὅπως βλέπετε νὰ ἔχω ἐγώ».

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ χωρίου.

2. Ἡ πρὸς Ῥωμαίους καὶ αἱ δύο πρὸς Θεσσαλονικεῖς Ἐπιστολαὶ τοῦ Ἅπ. Παύλου ἐγράφησαν ἐν Κορίνθῳ (49-55 μ. Χ.) ἢ πρὸς Γαλάτας καὶ αἱ δύο πρὸς Κορινθίους ἐγράφησαν ἐν Ἐφέσῳ (55-57 μ. Χ.) αἱ Ἐπιστολαὶ πρὸς Ἐφεσίους, πρὸς Κολασσαεῖς, πρὸς Φιλιππησίους καὶ πρὸς Φιλιμόνα ἐγράφησαν ἐν Ῥώμῃ (περὶ τὸ 63 μ. Χ.) ἢ πρὸς Τίτον καὶ ἡ Α' πρὸς Τιμόθεον ἐγράφησαν κατὰ τὴν τελευταίαν περιόδον τοῦ Ἀποστόλου ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας τῆς Μακεδονίας καὶ Ἀχαΐας ἢ πρὸς Τιμόθεον Β' Ἐπιστολὴ ἐγράφη ἐν Ῥώμῃ, κατὰ τὴν δευτέραν φυλάκισιν τοῦ Ἀποστόλου, ὀλίγον πρὸ τοῦ μαρτυρικοῦ του θανάτου· ἄγνωστος εἶναι ὁ τόπος τῆς συγγραφῆς τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς.

Ἑρώτησις:

Ἐπιβάλλεται ἢ εἰς τοὺς παρανύμφους μετάδοσις ἐκ τοῦ «κοινοῦ ποτηρίου» τοῦ γάμου;

Παντελ. Παπαϊωάννου, Ἐφημέριος

Κοιμ. Θεοτόκου Καστορίας

Ἀπάντησις:

Οὐδαμῶς ἀναφέρεται ἡ τοιαύτη τῶν παρανύμφων συμμετοχὴ εἰς τὸ «κοινὸν ποτήριον» τοῦ γάμου. Τοῦτο ἀφορᾷ μόνον τοὺς νεονύμφους, χάριν τῶν ὁποίων καὶ εὐλογεῖται.

«... Καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσῃ ὑμῖν».

(Ματθ. 17,21)

Ἑρώτησις :

1. Κατὰ τὴν ἐν τῷ ἱ. Διακαρίῳ τοποθέτησιν τῶν «μερίδων» τῶν ζώντων καὶ τεθνεώτων, κατὰ τὴν Προσκομιδὴν, ἐπιτρέπεται νὰ ἐφάπτονται αὐταὶ τοῦ «Ἄμνου», ἀφ' οὗ πρόκειται περὶ ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων ;

Ἰωάν. Στέλας, ἱερεὺς
Ἅγιοι Θεόδωροι Θηβῶν

Ἀπάντησις :

Τὸ ὅτι αἱ «μερίδες» αὗται ἀφορῶσιν ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους, δὲν εἶναι σοβαρὸς λόγος διὰ νὰ μὴ ἐφάπτονται τοῦ ἄρτου τοῦ «Ἄμνου», πρὸ τῆς εὐλογίας μάλιστα καὶ τῆς μεταποιήσεώς του εἰς Σῶμα τοῦ Κυρίου, ἀφ' οὗ πρόκειται νὰ ριφθῶσιν αὐταὶ ἐντός τοῦ ἁγίου Ποτηρίου, τοῦ περιέχοντος πλέον μετὰ τὴν εὐλογίαν αὐτὸ τὸ τίμιον Αἷμα τοῦ Κυρίου. Δὲν ὑπάρχει ὅμως καμμία ἀνάγκη, διὰ νὰ ἐφάπτονται, καὶ εἶναι προτιμότερον νὰ τίθενται χωριστά, ὡς δρῖζει καὶ ἡ σχετικὴ τυπικὴ διάταξις τῆς Ἱ. Προσκομιδῆς, διότι αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ αἰσθητικῶς καλλίτερον.

Ἑρώτησις :

1. Ἐφημέριος, ἐξυπηρετῶν δύο ναοὺς καὶ μὴ δυνάμενος, φυσικὰ, νὰ λειτουργήσῃ εἰς ἀμφοτέρους τὴν Μεγ. Πέμπτην, δύναται νὰ παρασκευάσῃ κατὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Σαββάτου ἢ τῆς Κυριακῆς, ἀντὶ τῆς Μ. Πέμπτης, τὸν διὰ τοὺς ἀσθενεῖς φυλασσόμενον Ἅγιον Ἄρτον ;

Ἰωάννης Καραγιάννης, Ἐφημέριος
Ἄετοπέτρα Τριχωνίας

Ἀπάντησις :

1. Βεβαίως, εἰς περίπτωσιν τοιαύτης ἀνάγκης, δύναται νὰ γίνῃ ὅ,τι αὕτη ἀπαιτεῖ, διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος πρὸς ἐξοικονομήσιν τῆς Φρονουμένου δὲ ὅτι, καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἀναφερομένης αἰτίας, ἂν οἰαδήποτε ἄλλη ἀνάγκη, ὡς ἡ πρόωρος κατανάλωσις π. χ. τοῦ Ἁγίου Ἄρτου τῆς Μεγ. Πέμπτης, ἀπαιτήσῃ τὴν ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ, πλὴν τῆς Μ. Πέμπτης, πλήρωσιν τοῦ Ἱ. Ἄρτοφορίου, δὲν ὑπάρχει λόγος ἀπαγορεύσεως. Ὅπου ὅμως πραγματικὴ ἀνάγκη δὲν ὑφίσταται, χρὸς ἔχομεν νὰ τηρῶμεν ἀπαρεγκλίτως τὰ καθιερωμένα καὶ ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο.

Ε. Γ. Μ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Αἱ ἀπὸ τῶν στηλῶν μας διδόμεναι ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις τῶν ἀναγνωστῶν μας, ἐπὶ θεμάτων μὴπω λελυμένων ἐπισήμως, οὐδέποτε εἶχον τὴν ἀξίωσιν, ὅτι ἐκφράζουσι τὴν ἐπίσημον γνώμην τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας, ἥτις ὡς γνωστὸν μόνον ἐν Συνόδῳ ἀποφαίνεται ἐπὶ ζητημάτων δεομένου ἐπισήμου λύσεως. Δι' ὃ καὶ ἀντιθέτους γνώμας ἐδημοσιεύσαμεν λίαν εὐχαρίστως, δοσάνκις μᾶς ἐδόθη εὐκαιρία. Ἐπὶ θεμάτων ἐπισήμως λελυμένων, μεταφέρομεν ἀπλῶς ὅ,τι περὶ αὐτῶν ἔγκυρον ὑπάρχει, σαφῶς πάντοτε διαστέλλοντες τοῦτο ἀπὸ τῆς συζητησίμου γνώμας ἐπὶ τῶν ἐπισήμως ἀλύτων ζητημάτων.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αίδεσ. Στυλ. Σ. Παπαδάκη, Καρρὸς Κισάμου (Κρήτης): Σὰς συγχαίρομεν διὰ τὴν φιλομάθειάν σας καί, πρὸ παντός, διότι αἱ ἐρωτήσεις σας ἀναφέρονται εἰς θέματα σχετικὰ μὲ τὴν κατανόησιν τῶν Ἁγίων Γραφῶν. Εἰς τὸ πρῶτον καὶ εἰς τὸ τελευταῖον ζήτημα ἀποφαινεσθε ὀρθῶς τὸ περὶ τοῦ «σκανδαλισμοῦ» τοῦ Ἰωάννου «ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ» ἔγινεν ἀντικείμενον μακρῶν μελετῶν ἀπὸ πολλοὺς εἰδικούς. Σχετικὴν ἐργασίαν ἐδημοσίευσε παρ' ἡμῖν πρὸ καιροῦ καὶ ὁ Καθηγητὴς κ. Π. Μπρασιώτης. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐρωτήσεων θὰ γράψωμεν ἄλλοτε. — **Αίδεσ. Ἀναστάσ. Γ. Κασιόφην, Αὐλῆς:** Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν φωτογραφίαν θὰ τὴν ἐδημοσιεύωμεν μετὰ χαρᾶς, ἂν ἦτο καθαρωτέρα καὶ κατάλληλος διὰ τοιχογράφησιν· στείλατέ μας ἄλλην, ὄχι τόσο σκοτεινὴν. — **Αίδεσ. Ἥλιαν Γ. Κορμᾶν, Κεφαλλήνην Μεσοηρίας:** Σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμοτάτα διὰ τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς σας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν αἰτουμένην Ἀκολουθίαν, παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ὑποδείξετε τὸν ἐκδότην τῆς, διὰ νὰ φροντίσωμεν. — **Αίδεσ. Γεώργ. Παπαγεωργίου, Ὑφουῖντα Γορτυνίας (Ἀρκαδίας):** Εὐχαρίστως ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας. 1) Κατὰ τὸ Τυπικόν, τὸ «Μνήσθητι Κύριε» τῶν ἐπιμνησοῦντων λειτουργιῶν ψάλλεται πρὸ τοῦ Ἀπολυτικίου τοῦ Ἁγίου τοῦ Ναοῦ. Κατὰ τόπους ὁμοῦς ἐπικροτεῖ διάφορος τάξις σήμερον ἐν Ἑλλάδι· ζητήσατε τὰς ὁδηγίας τοῦ Ἀρχιερέως σας, διὰ νὰ ἐξασφαλίσετε τὸ ὁμοῖομορφον. 2) Ἐφ' ὅσον διὰ τὰ Νήπια ὑπάρχει ἄλλη ἐπικηδεῖς ἀκολουθία, δὲν νομίζομεν ὅτι δύναται νὰ συνταγισθῇ ἡ κηδεῖα τοῦ νεογεννήτου μὲ τὴν τῆς μητρὸς του. 3) Ἄν ἐννοεῖτε εὐχὰς «Σαραντισμοῦ», βεβαίως ὄχι. Ὁ σκοπὸς τῶν εὐχῶν αὐτῶν εἶναι ἡ εὐλογία τοῦ μετὰ τὸν καθαρισμόν τῆς λεγοῦς πρώτον ἐκκλησιασμοῦ. Ἐπειδὴ συνεδέθησαν κοῖ λαϊκαὶ τινες δευσιδαιμονίαι μὲ τὸ ζήτημα τοῦ «Σαραντισμοῦ», ἐπενοήθη καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ «μισοῦ-σαραντισμοῦ» (!) τῶν 20 ἡμερῶν, περὶ τῆς ὁποίας ἐγένετο ἄλλοτε εὐρεῖα συζητήσεις ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἐκκλησιασμοῦ πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τὸν καθιερωμένον χρόνον. 4) Δὲν ὑπάρχει ὄριον διὰ τὸν χρόνον τῆς πρὸ τοῦ τοκετοῦ μεταλήψεως τῆς ἐπιτόκου. 5) Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀπαγόρευσις. 6) Οὐδεμίαν ἀνάμειξιν ἔχει εἰς τὰ ζητήματα αὐτὰ ἡ Ἐκκλησία. Ἀλλὰ διατὶ νὰ μὴ φυλάσσονται κατ' οἶκον; — **Αίδεσ. Παν. Ι. Γεωργουλᾶν, Ἄστρος (Βεραβίων):** Εὐχαρίστως σὰς ἀπαντῶμεν. 1) Ἡ τέλεσις Τρισαγίου πρὸ τῶν δημοσίων μνημείων, ἐπὶ τῇ καταθέσει στεφάνου, δὲν ἐμποδίζεται ἀπὸ τὴν ἐν τῷ ναῷ τέλεσιν τοῦ Μνημοσύνου. 2) Εἰς τὰ Ἀπόδειπνα τῶν Παρασκευῶν, ὅτε ἀγαγινώσκονται οἱ «Χαιρετισμοί», διακόπτεται πλεον ὁ πένθιμος τόνος τῶν ἄλλων ἀκολουθιῶν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς καὶ οὐτε διάκοσμος πένθιμος οὐτε ἄμφια πένθιμα ἔχουν θέσιν κατὰ τὴν ἀκολουθίαν ταύτην. — **Αίδεσ. Ἰω. Βλαχομήτρον, Μιχαλᾶν:** Σὰς συγχαίρομεν διὰ τὸ ὑπὲρ τῶν περιοδικῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐνδιαφέρον σας· ἡ δῆσις των σὰς εὐχαρισεῖ. — **Αίδεσ. Θεοφ. Ἐπ. Ταμπόκαλην, Βουτύρον:** Πρόκειται περὶ τοπικοῦ καθαρῶς ἐθίμου, μηδεμίαν ἔχοντος σχέσιν μὲ τὴν ἱεροτελεσίαν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου. Τί νὰ εἴπωμεν; — **Αίδεσ. Ἰω. Ταμπακάκη, Καινούριον Κρήτης:** Εὐχαρίστως ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας. 1) Βεβαίως δύναται νὰ τελεῖται τὸ Εὐγγέλιον καὶ ὑπὸ ἐνὸς Ἱερέως μόνου, ἂνευ Διακόνου. 2) Ἡ πρὸ τοῦ ὕπνου ἀτομικὴ προσευχὴ εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν, κατὰ λειτουργικὸν καθήκον, δημοσίαν ἐν τῷ ναῷ τέλεσιν τοῦ Ἀποδείπνου· ἔχετε δίκαιον. Καλὸν θὰ ἦτο ὁμοῦ, φρονοῦμεν, ἂν ὑπῆρχε μία ἄλλη διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἀκολουθία. 3) Ἡ μεταφορὰ τῆς Προηγιασμένης δὲν δικαιολογεῖται,

νομίζομεν, ἂν δὲν ὑπάρχη ἀπόλυτος ἀνάγκη, μεταλήψεως π.χ. τῶν πιστῶν, μὴ δυναμένης νὰ γίνῃ ἐν Σαββάτῳ ἢ Κυριακῇ. Ἐννοεῖται, ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ γίνῃ ἡ τοιαύτη μεταφορὰ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἐπιθυμούντων «νὰ κάμουν λειτουργίαν» εἰς ἄλλον ναόν, ἥτοι πρὸς χρηματισμὸν τῶν ἱερέων.— **Αἶδεσ. Κωνστ. Παπασωτηρίου**, Ἀετὸν Ἀμυνταίου: Σὰς συγχαιρομεν διὰ τὸ ἐνδιαφερόμεν σας. Διὰ τὰ θέματα, ποὺ θίγετε, θὰ γίνῃ ἐν καιρῷ λόγος εἰς τὴν στήλην τῶν «Ἀτόπων».— **Αἶδεσ. Σωτήριον Γινόπουλον**, Θεσβήικην: Εἶναι ζήτημα διοικητικῆς ἀρμοδιότητος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.— **Αἶδεσ. Ἀπόστολον Βασδέκην**, Βρυσοχώριον Ἰωαννίνων: Ἐνεργάφητε. Ἡ σύνταξις θὰ εἶναι 410.000 δραχμ. μηνιαίως.— **Αἶδεσ. Ἄνδρ. Δουκόπουλον**, Αἴγιον: Εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς ἐνθαρρυντικούς σας λόγους. Εὐχαρίστως ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας. 1) Ἡ μοναδικὴ ἱστορικὴ πηγὴ μας περὶ Συμεῶν τοῦ Θεοδοχοῦ εἶναι ὅσα ὁ ἱ. εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς σημειώνει περὶ αὐτοῦ. Ἡ ἱερὰ ἀσματογραφία πράγματι τὸν θέλει «Ἱερέα», εἶναι δὲ πιθανὸν καὶ τοῦτο, καίτοι δὲν μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, ὡς συμβαίνει προκειμένον περὶ τοῦ Ζαχαρίου, τοῦ πατρὸς τοῦ Προδρομοῦ. Ἡ παρουσία του, πάντως, ἐν τῷ ναῷ δὲν σημαίνει κατ' ἀνάγκην, ὅτι ἐτέλεσε καὶ χρέη ἱερέως, οὐδ' ἦτο ἀπαραίτητον νὰ μνημονευθῇ ὁ οἰσοδῆποτε ἐκ τῶν πολλῶν ἱερέων τοῦ ναοῦ τελέσας τὰ χρέη ταῦτα. Καὶ ἡ προφήτις Ἄννα «οὐκ ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ», χωρὶς νὰ δύναται νὰ νομίσῃ τις ὅτι ἐτέλει καὶ ἱερατικὰ καθήκοντα. 2) Ἡ ἀκολοιθία εἰς ψυχροραγοῦντα δὲν ἀναγινώσκειται σήμερον παρ' ἡμῖν. 3) Τὸ νὰ φρονεῖ ἕξ ὁ ἱερεὺς οὐδέποτε παρ' ἡμῖν ἐθεωρήθη ὡς συμβιβαζόμενον πρὸς τὴν θέσιν του.— **Αἶδεσ. Ν. Σωτηρόπουλον**, Ἑλληνικὸν Ἄργους: Εὐχαριστοῦντες θερμῶς διὰ τοὺς καλοὺς σας λόγους, ἀπαντῶμεν εὐχαρίστως εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας. 1) Εἰς εἰκόνας ἱερωμένων ἁγίων παριστάνται ἐνίοτε οὗτοι κρατοῦντες τὸ Εὐαγγέλιον μὲ κεκαλυμμένην τὴν χεῖρα ὑπὸ τὸ φελώνιον· ἐκεῖθεν ὠρμήθησάν τινες τῶν ἱερέων διὰ νὰ κάμουν τὸ ἴδιον, ὅταν προσφέρουν τὸ Εὐαγγέλιον πρὸς ἀσπασμόν, χάριν ἴσως καὶ τῆς καθαριότητος τῶν χειρῶν των. Νομίζομεν ὅμως, ὅτι δὲν κάμνει τοῦτο καλὴν ἐπιτύπωσιν εἰς ὅλους τοὺς χριστιανοὺς, ποὺ θέλουν νὰ φιλήσουν τὸ χεῖρι τοῦ ἱερέως, καὶ ἴσως καὶ παρεξηγοῦν τὴν τοιαύτην προφύλαξιν. 2) Εἶναι πολὺ πιθανόν, ὅτι εἰς τὸ Μάρκ. 14, 51-52, πρόκειται περὶ τοῦ ἴδιου τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ὄντος τότε «εὐανίσκου», δι' ὃ καὶ τόσον ζωηρῶς ἐνθυμεῖται καὶ περιγράφει τὸ περιστατικόν, χωρὶς ν' ἀναφέρῃ τὸ ὄνομά του, ὅπως πράττει καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὁσάκις γράφει διὰ περιστατικά ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἰδικόν του πρόσωπον. Ὁ τόμος τοῦ «Ἐφημερίου» ἐστάλη ἐγκαίρως.

Ἀναγκαῖα εἰδοποίησις. Παρακαλοῦνται πάντες οἱ ἀποστέλλοντες διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς χρήματα πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ «Ἐφημερίου», δι' οἰονδήποτε σκοπὸν, νὰ σημειώρουν εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον τοῦ «ἀποκόμματος» τῆς ἐπιταγῆς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς, πρὸς ἀποφυγὴν ἀνωμαλιῶν.

Δι' ὅτι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημερίον» ἀπευθυντέον:

Πρὸς τὸν Αἶδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον

Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασίου 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: Τιμολ. Ρούτσης, Ἰω. Ἀποστόλου 4.